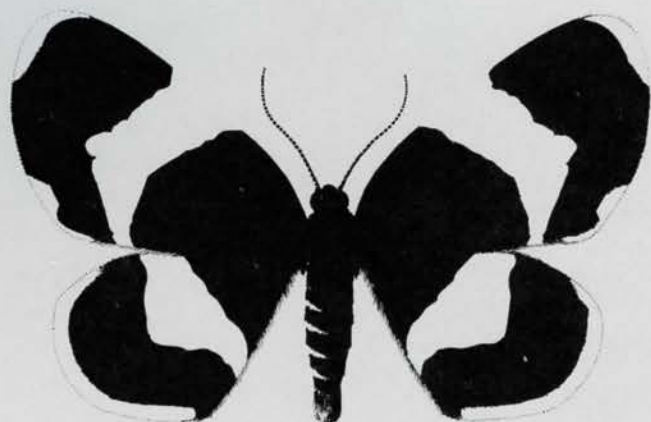

ISSN 0355-4791

baptria

Suomen Perhostutkijain Seura r.y.
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland r.f.

VOL 12 1987 N:o 4

BAPTRIA

Julkaisija — Utgivare

Suomen Perhostutkijain Seura ry.
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland r.f.
P. Rautatiekatu 13, 00100 HELSINKI

Ilmestyminen — Utkommer

4 numeroa vuodessa — 4 häften per år
Jäsenlehti, tilaushinta jäsenille 50,—
(=jäsenmaksu), ulkopuolisille 100,—
Prenumerationspris 50,— för medlemmar, 100,— för
icke medlemmar

Mainokset — Annonser

takakansi — bakpärm	700,—
1/1 sivu — sida	500,—
1/2 sivu — sida	300,—
1/4 sivu — sida	200,—

Julkaisun tarkoitus

Julkaisu toimii yhdyssihteenä julkaisijaseuran jäsenten ja eräiden tieteellisten seurojen ja laitosten välillä kuten seuran aiemmin julkaisemat kiertokirjeet. Tarpeen vaatiessa lähetetään muita tiedotuksia sisältäviä kirjeitä jäsenille. Julkaisu sisältää seuran kuukausikokousten tieteellisen aineiston, kuten esitelmien lyhennelmät ja tiedonannot ym. sekä seuran toimintaan liittyvät ilmoitukset ja tiedustelut. Kokouskutsut ja ennakkotiedot ohjelmista ilmoitetaan tämän lehden palstoilla.

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry. LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf.

Kokoukset

Varsinaiset kokoukset pidetään yleensä kuukauden toisena keskiviikkona, paitsi tammi- ja syyskuussa kolmantena, kuitenkin kesäkuukausia lukuunottamatta, HY eläintieteen laitoksen suuressa luentosalissa klo 18.30 lähtien. Nuorisijaoston kokoukset ovat aina viikkoa ennen seuran varsinaisia kokouksia samassa paikassa klo 18.30 lähtien. Tarkemmat tiedot kokouksista ilmoitetaan jäsenille Baptriassa.

Hallitus — Styrelse

Puheenjohtaja — Ordförande
Erkki M. Laasonen (Vyökätku 9 B 13, 00160 HKI,
puh. 90-630 395)
Varapuheenjohtaja — Viceordförande
Rauno Väisänen (Teljantie 7 B 16, 00350 HELSINKI,
puh. 565 2263)
Sihteeri — Sekreterare
Jari Kaitila (Koivumäentie 18 A 26, 01230 VANTAA,
puh. 90-876 9406)
Rahastonhoitaja — Skattmästare
Erkki Franssila (Sulkapolku 6 B 42, 00370 HKI,
puh. 90-557 881, postisiirtotili 26858-3)
Antti Aalto (Anttilantie 10, 05840 HYVINKÄÄ,
puh. 914-208 85)
Magnus Landtman (Brändö parkvägen 44 A, 00570
HFORS, tel. 90-689 242)
Pirkka Utrio (Pajalahdenkatu 29 A 9, 00200 HKI,
puh. 90-678 451)

Nuorisijaosto — Ungdomssektionen

Puheenjohtaja — Ordförande
Lauri Kaila (Ulvilantie 19 g 22, 00350 HKI, puh.
90-551 207)
Sihteeri — Sekreterare
Roger Wallenius (Laiurinkatu 33 D 73, 00150 HKI,
puh. 90-633 697)

Toimituskunta — Redaktion

Päivö Somerma, päätoimittaja (Laiduntie 18 as 8,
02300 ESPOO, puh. 90-801 2860)
Timo Leponiemi, toimitussihteeri (Tukkitie 18 D 42,
00760 HKI, puh. 90-386 515)
Pekka Vakkari, tieteellinen toimittaja (Kruunun-
haankatu 4 B 20, 00170 HKI, puh. 90-655 747)
Magnus Landtman, svensk resumé
Armas Järvelä, mainokset
Erkki M. Laasonen
Jari Kaitila

Muut virkailijat — Övriga funktionärer

2. sihteeri — 2. sekreterare
Henry Holmberg (Vainiopolku 7, 00700 HKI, puh.
90-354 981, arkistoasiat)
Jäsenssihteeri — Medlemssekreterare
Markku Savela (Kimmeltie 26 A 7, 02110 ESPOO,
puh. 90-465 799; osoitteenmuutokset, jäsenmaksut)
Tiedonantosihteerit — (meddelanden)
Seppo Repo "makrot" (Vaahtokuja 5 G 73, 01600
VANTAA, tel. 90-878 4434) ja
Ilkka Kontuniemi "mikrot" (Henrik Borgströmintie
5 B 16, 00840 HKI, puh. 90-698 4293)
Kirjastonhoitaja — Bibliotekarie
Jorma Wetenhovi (Haapasaarentie 9 C 326, 00960
HKI)
Keräilytarvikkeiden välittäjä — (insamlingstillbehör)
Mikael Sinervirta (tarvikkeita saatavana kokousten yh-
teydessä; postitilaukset osoitteella: Ajurinkatu 21 A 1,
11100 RIIHIMÄKI, puh. 914-719 595)

Ladonta: Valolatomo Hietavirta Ky

Paino: Yliopistopaino

HELSINKI 1987

MIKROTIEDONANNOT 1986

Sakari Kerppola, Ilkka Kontuniemi & Leif Löfgren

Records on Finnish microlepidoptera 1986

The article reports interesting Finnish Microlepidoptera collected 1986 as well as interesting findings of specimens collected in previous years thought not yet reported or definitively identified until 1986.

In the CHECK-LIST OF FINNISH LEPIDOPTERA (Varis et al. 1987) six Microlepidoptera species are recorded for the first time from Finland: *Phyllonorycter pastorellus* (Zeller, 1846), *Anacampsis fuscella* (Eversmann, 1844), *Prochoreutis solaris* (Erschoff, 1877), *Priesterognatha penthinana* (Guenée, 1845), *Perinephela lancealis* (Denis & Schiffermüller, 1775), *Mariana taprobanes* (Felder & Rogenhofer, 1875). In this article the exact data of these species is given.

Additionally, there are 39 species reported as new to the Finnish biogeographical provinces. At present, 1415 species of Microlepidoptera are known from Finland. One species, *Heliozela hammoniella* Sorhagen, 1885 is omitted from the Finnish list, because the taxonomic position of the species is still questionable (Schnack, 1985).

Kirjoittajien osoitteet — Authors' addresses

Sakari Kerppola, Hiihtomäentie 44 A 6, SF-00800 Helsinki, Finland
 Ilkka Kontuniemi, Henrik Borgströmin tie 5 B 16, SF-00840 Helsinki, Finland
 Leif Löfgren, Lahnatie 7 A, SF-02170 Espoo, Finland

Artikkelissa esitetään vuoden 1986 mielenkiintoisimmat pikkuperhoshavainnot sekä aikaisempien vuosien havainnot, joita ei vielä ole julkaistu. Näiden havaintojen vuosiluku on alleviivattu.

Suomen perhosten luettelossa (Varis et al. 1987) on julkaistu ensi kertaa maastamme seuraavat lajit: *Phyllonorycter pastorellus* (Zeller, 1846), *Anacampsis fuscella* (Eversmann, 1844), *Prochoreutis solaris* (Erschoff, 1877), *Priesterognatha penthinana*, (Guenée, 1845), *Perinephela lancealis* (Denis & Schiffermüller, 1775) ja *Mariana taprobanes* (Felder & Rogenhofer, 1875). Tässä artikkelissa julkaistaan lajeista tarkempia tietoja. Uusia maakuntahavainnot on 39 kpl.

Suomen perhosten luettelosta poistetaan laji *Heliozela hammoniella* Sorhagen, 1885, jonka taksonominen asema on vielä kiistanalainen (Schnack, 1985). Suomessa tavattavien pikkuperhosten kokonaislajimäärä on täten 1415.

Mikrotiedonannot 1986

Nepticulidae

Stigmella tiliae (Frey)

EH:Valkeakoski 679:34, 13.6.1986., 1 ex., NUT

Stigmella glutinosae (Stainton)

U:Porvoo mlk 669:41, 6—15.6.1986, 2 exx., SUE

Stigmella catharticea (Stainton)

A:Lemland, syksy 1986, toukkia, KRH

A:Föglö, Jyddö, 2—5.10. 1986, kohtal. koverteita

R. catharticus, VAO & HYO

A:Lemland, 6—9.9.1986., n.20 toukkaa *R. catharticus*, KRJ, LAE & LAL

Stigmella ulmivora (Fologne)

A:Finström & Marichamn, syyskuu 1986, toukkia

(pieniä!) melko runsaasti jalavalla, kuoriutui 3 exx., KRJ, LAE & LAL

A:Finström, syksy 1986, toukkia, KRH

Stigmella hybnerella (Hübner)

A:Finström & Marichamn, syksy 1986, toukkia, KRH

Stigmella myrtillella (Stainton)

EK:Kotka, Mussalo 670:49, syksy 1986, e.l. 1 ex., NUK & NUT

Stigmella zelleriella (Snellen)

U:Hanko, Tvärminne, 27.9.1986., runsaasti toukallisia koverteita *Salix repens*illä, VAO

Stigmella obliquella (Heinemann)

U:Helsinki, keskusta, 19.9.1986., runsaasti toukallisia koverteita hopeapajulla, VAO

U:Porvoo mlk 669:41, 2.8.1986 1 ex., SUE

Stigmella plagiolella (Stainton)

U:Hanko 664:27, syksy 1986, e.l. 9 exx., LAE & LAE

Stigmella splendidissimella (Herrich-Shäffer)

A:Finström, 6—9.9.1986., muutama toukka lillukalla, KRJ, LAE & LAL

- A: Lemland, syksy 1986, toukkia, KRH
 U: Tenhola 665:29, syksy 1986, e.l. 2 ♂♂ 1♀, LAE & LAL
 U: Nurmijärvi, Klaukkala ja U: Riihimäki, Hirvijärvi, heinäkuu 1986, kohtalaisen runsaasti koverteita, VAO
- Stigmella filipendulae* (Wocke)
 A: Föglö, Jyddö, 2—5.10.1986., muutamia koverteita (osa toukallisia) nimikkokasvilla, VAO & HYO
 V: Rymättylä 670:22, syksy 1986, e.l. 1ex., NUK & NUT
- Stigmella ulmariae* (Wocke)
 A: Finström, 6—9.9.1986., muutama toukka *F. ulmarialla*, e.l. 1ex., KRJ, LAE & LAL
 U: Hanko 664:28, syksy 1986, e.l. 5exx., LAE & LAL
 U: Hanko 664:28, 3.7.1986., e.p. 1♀, SAK
 U: Hanko, Täktom & U: Espoo, Nuottaniemi & U: Nurmijärvi, Klaukkala, elokuu 1986, jonkin verran toukallisia koverteita, VAO
- Stigmella lediella* (Schleich)
 U: Hanko 633:27, syksy 1986, e.l. 1ex., NUK & NUT
- Stigmella incognitella* (Herrich-Shäffer)
 EH: Kangasala 683:35, syksy 1986, e.l. 1ex., NUK & NUT
 ES: Pertunmaa 682:47, 7—21.6.1986., 8exx., HYO
- Stigmella perpygmaeella* (Doubleday)
 A: Lemland & Finström, syksy 1986, e.l. 22exx., KRJ, LAE & LAL
 A: Lemland & Mariehamn & Finström, syksy 1986, toukkia, KRH
- Stigmella lonicerarum* (Frey)
 A: Lemland 667:11, 2—5.10.1986., runsaasti toukallisia koverteita kuusamalla, VAO & HYO
- Stigmella ruficapitella* (Haworth)
 EK: Vehkalahiti, Summa 671:50, syksy 1986, e.l. useita exx., NUK & NUT, **EK:ile uusi**
- Stigmella svenssoni* (Johansson)
 EH: Valkeakoski 679:34, syksy 1986, e.l. 1ex., NUK & NUT
- Stigmella tristis* (Wocke)
 InL: Utsjoki, Ailigas, 15—18.6.1986., n. 25exx. haavimalla iltapäivällä vaivaiskoivulta, KRJ & KYI, **InL:ile uusi**
- Ectoedemia albibimaculella* (Larsen)
 V: Lohja & U: Hanko, 25—29.6.1986., useita exx., KRH
- Ectoedemia septembrella* (Stainton)
 St: Rauman saaristo 679:19, 17.7.1986., useita koverteita, ITS, **St:ile uusi**
- Ectoedemia angulifasciella* (Stainton)
 A: Lemland, 6—9.9.1986., toukkia runsaasti ruusulla, KRJ, LAE & LAL
 A: Föglö, Jyddö, 2—5.10.1986., toukkia runsaasti ruusulla, VAO & HYD
 A: Finström & Lemland, syksy 1986, toukkia, KRH

Heliozelidae

- Heliozela sericiella* (Haworth)
 A: Lemland 667:11, 15.6.1986., 1ex., HYO

- Heliozela resplendella* (Stainton)
 A: Finström 670:10, 15.6.1986., 1ex., HYO
 U: Porvoo mlk 669:41, 15.6.1986., 1ex., SUE

Adelidae

- Nemophora cupriacella* (Hübner)
 ES: Joutseno 677:59, 28.6.1986., 1♀, VAO

Incurvaridae

- Incurvaria masculella* (Denis & Schiffermüller)
 A: Lemland 667:11, 14.6.1986., 1♀, HYO

Prodoxidae

- Lampronia redimitella* (Zeller)
 U: Vantaa 669:37, 5.6.1986., 1ex., NUK
- Lampronia flavimitrella* (Hübner)
 EH: Valkeakoski 679:14, 24.6.1986., 1♀, NUT
- Lampronia morosa* (Zeller)
 A: Föglö 668:14, 19.6.1986., 1♂, HYO
- Lampronia fuscatella* (Tengström)
 U: Pyhtää, 1986, e.l. 1ex., KOP

Tischeriidae

- Tischeria marginea* (Haworth)
 U: Hanko 663:27, 10—16.8.1986., 1ex., NUK & NUT
- Tischeria angusticolella* (Duponchel)
 A: Lemland, syksy 1986, e.l. 2exx., KRJ, LAE & LAL
 A: Föglö, syksy 1986, e.l. 1♂ 2♂♂, SIM

Psychidae

- Lypusa maurella* (Denis & Schiffermüller)
 EnL: Kilpisjärvi, Saana, 8.7.1986., 1ex., LUU & SIM
- Siederia listrella* (Linnaeus)
 V: Dragsfjärd 666:24, 10—25.5.1986., 2♂♂, HYO, SAK, TEA, TAR & VAO
- Psyche betulina* (Zeller)
 EH: Lempäälä 681:32, 1986, e.l. 1♂, NUK & NUT
- Canephora hirsuta* (Poda)
 U: Vantaa, Keimola 669:37, 1986, e.l. 2♀♀, NUK & NUT
 U: Hanko 664:28, 1986, e.p. 1♂, NUK & NUT

Tineidae

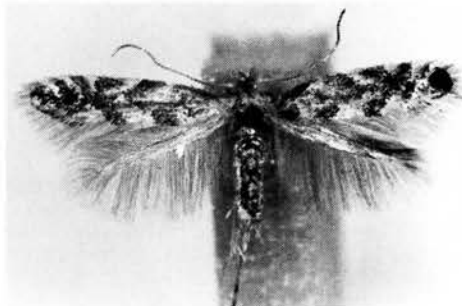
- Agnathosia mendicella* (Denis & Schiffermüller)
 U: Helsinki 6673:394, 28.6.1986., 1ex., NYB
 EK: Virolahiti 670:53, 9—18.6.1986., 1♂, HBL, LAE, LAL & LDS
- Nemapogon wolffiellus* Karsholt & Schmidt Nielsen
 V: Lohja, 1.7.1986., 1ex., KRH
 EH: Kangasala 682:34, 22.6.1985., 1♂ (GP), NUK & NUT, **EH:ile uusi**
 EH: Kangasala, 681:34, 22.7.1985., 1♂ (GP), NUK & NUT

- EK:Virolahti, Ala-Pihlaja 671:53, 18—28.6.1986., 1 ♂, HBL, LAE, LAL & LDS, **EK:lle uusi**
Monopis monachella (Hübner)
 V:Dragsfjärd, Hitis 665:24, 15—21.6.1986., 2exx., LUU & SIM
 U:Hanko 664:27, 10.7.1986., 1 ♂ 1 ♀, KUA & KUJ
Monopis fenestratella (Heyden)
 V:Kisko 669:30, 5.7.1986., 1 ♀, KNT

Gracillariidae

- Caloptilia semifascia* (Haworth)
 U:Inkoo 666:32, 17.9.1986., 1ex., NUK & NUT
Caloptilia hemidactylella (Denis & Schiffermüller)
 EH:Riihimäki, 10.8.1986., 1ex., SIM, **EH:lle uusi**
 EK:Virolahti 6711:533, 9—13.9.1986., 1ex., LUH, **EK:lle uusi**
Parornix finitimella (Zeller)
 A:Lemland&Jomala, 1986, toukkia, KRH
 A:Marichamn, 29.7.1986., 2exx, haavimalla *Pr. spinosalta*, KRJ
 A:Jomala 668:10, 30.7.1986., 2exx., HYO
Callisto insperatella (Nickerl)
 V:Karislojo, 25.5.—3.6.1986., 1ex., KRH
 U:Vantaa, Keimola, 17.5.1986., 1ex., KAJ
Acrocercops brongniardellus (Fabricius)
 A:Lemland 667:11, heinäkuun lopulla 1986., 1ex., HYO, **A:lle uusi**
 A:Lemland 667:11, 2.9.1986., 1 ♂, VAO
 V:Lohjan mlk. Joutenniemi 669:33, 16.8.1986., 1 ♂, ATO
Phyllonorycter cerasicolellus (Herrich-Schäffer)
 EH:Valkeakoski 679:34, syksy 1986, e.l. 1ex., NUK & NUT, **EH:lle uusi**
Phyllonorycter lantanelus (Schrank)
 A:Marichamn, & Lemland, syksy 1986, runsaasti toukkia (näköhavainto), KRH
 A:Lemland, 6—9.9.1986., runsaasti toukkia *Viburnumilla* (näköhavainto), KRJ, LAE & LAL
 A:Föglö 668:14, syksy 1985, 1ex., HYO
Phyllonorycter rolandi (Svensson)
 InL:Utsjoki, Ailigas, 15.6.1986., 1ex. haavilla pajulta, KRJ
Phyllonorycter guinguetellus (Stainton)
 U:Hanko 664:28, syksy 1986., e.l. 6exx., NUK & NUT
 U:Hanko 664:28, 12.6.1986., 1ex., HYO
Phyllonorycter anderidae (Fletcher)
 EH:Kangasala 683:34, syksy 1986, e.l. 11exx., NUK & NUT
 ES:Mikkeli mlk 685:50, 14.6.1986., 1 ♀, VAO
Phyllonorycter insignitellus (Zeller)
 St:Rauma 679:19, 1974, muutama exx., ITS, **St:lle uusi**
 St:Rauma 679:20, 2.8.1985., muutama toukka, ITS
Phyllonorycter lautellus (Zeller)
 A:Föglö, syksy 1986, e.l. 1 ♀ tammelta, SIM
Phyllonorycter tristrigellus (Haworth)
 A:Finström & Marichamn & Lemland, syksy 1986, runsaasti toukkia jalavalla, useat eri keräilijät
 A:Finström 670:10, 17.6.1986., 8exx., HYO

- Phyllonorycter connexellus* (Zeller)
 EH:Valkeakoski 679:34, syksy 1986, e.l. 8exx., NUK & NUT
Phyllonorycter pastorellus (Zeller)
 U:Helsinki, Heritonemi 6678:390, ex. pupa 1 ♀ kuoriutui 23.8.1985. *Salix pentandra*lta, Erkki O. Peltonen leg., KYI det., **MAALLE UUSI LAJI**, (Kuva 1.)

Kuva 1. *Phyllonorycter pastorellus* (Zeller)
 Figur 1.

- U:Kirkkonummi, Veikkola, 17.5.1984., 1 ♀ haavilla, KAJ
 U:Helsinki, Herttoniemi, 1986, e.l. 5 ♂♂ 4 ♀♀ *Salix pentandra*lta, LAE & LAL
 U:Helsinki, Katajanokka, 1979, e.l. 4 ♂♂ 2 ♀♀ ja 1980, e.l. 1 ♂, *Populus balsamifera*lta, LAE & LAL
 U:Helsinki 667:38, 19.8.1986., 1 ♂ (GP), NUK & NUT
Phyllocnistis unipunctella (Stainton)
 V:Turku 671:23, 1986, e.p. 6exx., NUK & NUT

Yponomeutidae

- Kessleria fasciapennella* (Stainton)
 PpP:Rovaniemi mlk, Kampsajärvi, 28.8.1986., 1ex., KRJ
Euhypomeutoides ribesiella (Joannis)
 ES:Pertunmaa 682:47, 31.5.1986., 1 ♂, HYO
Paraswammerdamia lapponica (W. Petersen)
 PpP:Rovaniemi mlk, Vikajärvi, 6.6.1986., e.l. 2exx., KRJ
 Ks:Kuusamo, Oulanka, 6.7.1986., 1ex., KRH
 KemLi:Sodankylä, 27.6.1984., 1 ♂, NUK & NUT
 KemLi:Muonio II—15.6.1986, 14exx., HOH
Prays fraxinellus (Bjerkander)
 PK:Kitee, Otravaara, 9.7.1986., 2exx., JUJ & LFG, **PK:lle uusi**

Plutellidae

- Rhigognostis sp.*
 KS:Kuusamo 736:61, 16.6.1985., 1ex., LUU & SIM
Eidophasia messingiella (Fischer v. Röslerstamm)
 St:Nakkila 681:22, 29.6.—3.7.1986., 3exx., Timo Nikki leg., PTO det. **St:lle uusi**
 PK:Kitee, Otravaara, 9.7.1986., 2 ♂♂, JUJ & LFG, **PK:lle uusi**

Bedelliidae

Bedellia somnulentella (Zeller)

EK:Virolahti, Ala-Pihlaja 671:53, 28.6—10.7.1986., 1 ♂, HBL, LDS, LAE & LAL

Oecophoridae

Agonopterix arctica (Strand)

KemLl:Muonio, 21—23.7.1986., 75exx. haavilla suon reunasta, JUJ & LFG

Agonopterix astrantiae (Heinemann)

A:Jomala, 25.7.—1.8.1986., 12exx., KRJ

Ethmia terminella (Fletcher)

V:Dragsfjärd 666:24, 26.6.1986., 15 ♂♂, 90 ♀♀, NUK

V:Dragsfjärd 666:24, 15—21.6.1986., 1 ♂, HYO, TEA, TAR, SAK & VAO

Tichonia tinctella (Hübner)

A:Eckerö, Storby, 7—9.7.1986., 1 ♂, B. Kumlander leg., KNT det.

U:Hanko 663:27, 28.6.—6.7.1986., 2exx., NUK & NUT

Telechrysis tripuncta (Haworth)

U:Hanko, Tvärminneby 664:28, 30.6.—9.7.1986., 1 ♂, LAE, K. Helomaa, A. Järvelä & K. Wettenhovi

Harpella forficella (Scopoli)

A:Föglö, Sommarö, 19.7.1986., 1ex., LUU & J. Korhonen

Diurnea fagella (Denis & Schiffermüller)

A:Lemland 667:11, 3.5.1986., 1 ♂, VAO

Diurnea lipsiella (Denis & Schiffermüller)

A:Föglö, Jyddö, 3—4.10.1986, 2 ♀♀, HYO & VAO

Cheimophila salicella (Hübner)

U:Vantaa, Keimola 669:37, kevät 1986, 1 ♀, JUJ & KAJ

U:Vantaa, Keimola 669:37, 7.5.1986., 1 ♂, VAO

U:Vantaa, Keimola 669:37, 9.5:1097: 1 ♂, SAK

U:Elimäki 673:46, 20.8.1986., 1 larva *Sorbus acurialta*, kuoriutui 1 ♀, LUH & PTO

EH:Heinola mlk 680:44, 1985, e.l. 1 ♀, TAB

Elachistidae

Perittia obscurepunctella (Stainton)

U:Vantaa, Keimola, 6—7.5.1986., 4 exx., HYO & VAO

Elachista poae (Stainton)

U:Inkoo ja U:Vantaa kolmesta eri paikasta, elokuu 1986, e.l./e.p. n. 30exx. *Glyceria maximalta*, KEP & KOP, U:lle uusi

Elachista compsa Traugott-Olsen

V:Lojo, Karislojo, 1—12.6.1986., n.15exx., KRH

Elachista cerusella (Hübner)

U:Helsinki 667:38, 26.7.—3.8.1986., 1ex., KEP & VAK

Elachista subocellea (Stephens)

EH:Luopioinen, 1986, e.l. 1ex., *Brachypodium pinnatumilta*, KEP & AMI

Elachista elegans Frey

U:Siuntio, Andby, 16.7.1986., 1ex., KEP

EH:Luopioinen, 1986, e.l. 1ex *Brachypodium pinnatumilta*, uusi ravintokasvihavainto, KEP & AMI

Biselachista trapeziella (Stainton)

U:Helsinki, Santahamina 667:38, 27—30.7.1986., 1ex., KEP

Biselachista ornithopodella (Frey)

V:Lojo, Karislojo, 6.7.1975., 1 ♂ (GP), yksilö on kolmas maasta, KRH

Biselachista juliensis (Frey)

U:Siuntio, Andby, 16.7.1986., 1ex., KEP

Biselachista scirpi (Stainton)

U:Hangö, Täktom, 22.7.1983., 2exx., V. Nyström leg., KRH det. (GP)

Coleophoridae

Coleophora cornutella Herrich-Schäffer

V:Lohja, 21.6.1978, KRH, V:lle uusi

U:Hanko 664:28, 14—18.6.1986., 19 ♂♂ 5 ♀♀, NUK

U:Hanko 664:28, ex larva 1986., 1 ♂ NUK

Coleophora fuscocuprella Herrich-Schäffer

V:Lohja, 11.6.19886., KRH

U:Vantaa, Keimola, 11.6.1986., 1 ♀, VAO

Coleophora arctostaphyli Meder

St:Pori, Yyteri 684:20, 9.7.1986., 1ex., ITS, St:lle uusi

Coleophora unigenella Svensson

EnL:Kilpisjärvi, Saana, 7.1986., 1ex., LUU & SIM

Coleophora ledi Stainton

EH:Hartola, 1986 ja PS:Pielavesi 1983, kasvatettu vaiveroa (*Chamaedaphne calyculata*) syövilältä toukulta, TAB, Uusi ravintokasvihavainto.

Coleophora obscuripalpella Kanerva

EH:Hartola 682:44 ex.larva 1986, 1ex., Ravintokasvi vaivero (*Chamaedaphne calyculata*), TAB, Uusi ravintokasvihavainto.

Coleophora potentillae Elisha

U:Vantaa, Keimola 669:37, 2 ♂♂, 5.6. ja 10.6.1986., NUK

Coleophora albitarsella Zeller

A:Lemland 667:11, 27.7.1986., 1 ♂, HYO

A:Lemland, 6—9.9.1986., toukkia runsaasti punaisella käenmintulla (*Satureja vulgaris*), KRJ, LAE & LAL

A:Finstrom ja Lemland, syksy 1986, toukkia, KRH

Coleophora alcyonipennella (Kollar)

EH:Heinola mlk 680:44, 18.7.1982., 1ex., TAB, EH:lle uusi

Coleophora svenssoni Baldizzone

EnL:Kilpisjärvi, Saana 8.7.1986., 1ex., LUU & SIM

Coleophora sibiricella Falkovitsh

EH:Koski HI, 24.6.1986., runsas *Larix sibiricella*, KEP & AMI, EH:lle uusi

Coleophora solitariella Zeller

U:Kirkkonummi 665:35, 25.6.1986., 40exx., JUJ
U:Vantaa, Keimola 669:37, 15.6.1986., 1 ♂, KAJ
U:Vantaa, Keimola 669:37, 19—26.6.1986., 42exx., NUK

Coleophora squamosella Stainton

EH:Heinola mlk. 679:44, ex larva 1986., 13exx., TAB

Coleophora separatella Benander

U:Hanko 664:27, 18.6.1986., 1 ♂, NUK & NUT

U:Hanko 664:28, 29.6—16.7.1986., 15exx., NUK & NUT

Coleophora millefolii Zeller

A:Lemland 667:11, 27.7.1986. 1 ♂ ja 30.7.1986.

1 ♂, HYO

ES:Luumäki 675:53, ex.larva 1986., 2 ♂♂, NUT,

ES:lle uusi

Coleophora hackmani (Toll)

EK:Virolahti 671:53, 8—12.6.1986., 3exx., KAJ & KAP

Coleophora adpersella Benander

V:Dragsfjärd 666:24, 26.6.1986—4.7.1986., n.10

exx., HYO, SAK, TAR, TEA & VAO

V:Dragsfjärd 666:24, 22.7.1986., 1 ♂, NUK

Coleophora paripennella Zeller

U:Vantaa, Keimola 669:37, 1—19.6.1986., 32exx.,

JUJ, KAJ, KNT & NUK

EH:Heinola mlk. 680:44, ex.larva 1986., 4exx.,

TAB

Momphidae

Mompha terminella (Humphreys & Westwood)

A:Sund, 6—9.9.1986, velhoheldellä (*Circaea alpina*) kohtalaisesti toukkia, 3 ♀♀ kuoriutunut,

KRJ, LAE & LAL

V:Lohja, ex.larva 1986, n.20exx. kuoriutui, KRH

U:Espoo, ex.larva 1986, 13exx., KEP

U:Espoo, ex.larva 1986, 3exx., LAE & LAL, **U:lle uusi**

Mompha locupletella (Denis & Schiffermüller)

LK:Parikkala, 29.6.1986., 1ex. haavilla, KAJ,

LK:lle uusi

Mompha miscella (Denis & Schiffermüller)

A:Finström, 10.6.1986., Östman leg., KRH det.

Mompha propinquella (Stainton)

A:Jomala 20—26.7.1986., 3exx., KRJ

U:Helsinki 667:38, 5—9.7.1986., 1 ♂, KEP

U:Espoo, Mankkaa 6678:376, 31.7.1985., 1ex.,

SIK, KEP det.

EK:Kotka, Haapasaari, 12.8.1985., 1ex., SIS, KEP

det.

Mompha divisella Herrich-Schäffer

U:Helsinki 667:38, ex.larva 1986., 7exx., (*Epilobium lanceolatum*) KEP

Cosmopterigidae

Stagmatophora anonymella (Riedl)

EK:Virolahti, Ala-Pihlaja, 27.5—8.6. 1 ♂, 9—18.6.

1 ♂ ja 18—28.6.1986. 2 ♂♂, HBL, LAE, LAL & LDS

EK:Virolahti 671:53, 4—7.7.1986., 1ex., KAJ & KAP

Scythrididae

Scythris potentillella (Zeller)

U:Helsinki 667:38, 4.6.1986., 1 ♂, NUK

Blastobasidae

Hypatopa inunctella (Zeller)

EK:Virolahti 670:53, 26.7.1986., 1 ♀, tervalepikosta haavimalla, KAJ

Gelechiidae

Metzneria aprilella (Herrich-Schäffer)

A:Jomala, ex.pupa 1986, KRH

Eulamprotes superbella (Zeller)

St:Rauma 679:19, 27.7.1986., 1 ♀, ITS, **St:lle uusi.**

Paltodora cytisella (Curtis)

PK:Kitee, Otravaara, 9.7.1986, 2exx., JUJ & LFG, **PK:lle uusi.**

Monochroa rumicetella (Hofmann)

U:Helsinki 667:38, 15.5—2.6.1986., muutamia, HYO

Monochroa arundinetella (Stainton)

EK:Virolahti 671:53, 6—11.8.1983., 1ex., LFG,

EK:lle uusi.

Monochroa suffusella (Douglas)

U:Hanko 664:28, 3.7.1986., n.100exx., SAK & VAO

U:Hanko 664:28, 5.7.1986., n.8exx., HYO

Aristotelia brizella (Treitschke)

EK:Vehkalahti, ex.larva 1986, 26exx., LAE & LAL

Chionodes ignorantella (Herrich-Schäffer)

U:Hanko 664:28, 17—30.6.1986., 1 ♀, K. Helomaa, LAE & LAL

Celechia cuneatella Douglas

U:Helsinki 667:38, 4.8.1986., 1ex., KEP

EH:Tampere 682:32, 12—21.8.1986., 47exx., NUK & NUT

Gnorimoschema strelicellum (Herrich-Schäffer)

PS:Suonenjoki 694:50, 19.7.1986., 8exx., HYO

Caryocolun junctellum (Douglas)

A:Lemland 667:11, toukokuu 1986, 20exx., HYO & SAK

A:Lemland 667:11, 3.5.1986., 2exx., VAO

A:Lemland 667:11, 2.10.1986., 1 ♂, HYO & VAO

A:Föglö, Kallsö 667:13, 1.8.1986., 1ex., JUJ

Nothris verbascella (Denis & Schiffermüller)

A:Eckerö 670:09, runsaasti toukkia, HYUO

Nothris lemniscella (Zeller)

U:Helsinki, Vallisaari, 23—27.7.1986., 1ex., KOP

Sophronia gelidella Nordman

EnL:Kilpisjärvi, Saana, 7.7.1986., 2 ♂♂, LUU & SIM

Sophronia sicariella (Zeller)

A:Sund 670:11, 26.7.1986., 2exx., HYO

A:Lemland 667:11, 22.7. 2 ♀♀ ja 25.7.1986, 2 ♂♂ 1 ♀, VAO

A:Lemland 667:11, 28.7. 1ex. ja 29.7.1986., 1ex., HYO

Sophronia humerella (Denis & Schiffermüller)

PK:Liperi 695:62, 29.6.1986., 5exx., SAK

PK:Liperi 695:62, 29.6.1986., 4 ♂♂ 1 ♀, VAO

Anarsia lineatella Zeller

V:Dragsfjärd 666:24, 1—8.8.1986., 3 ♂♂ 1 ♀, HYO, SAK, TAR, TEA & VAO

Tortricidae

Pandemis dumetana (Treitschke)

U:Kirkkonummi 655:35, 24—25.7.1986., 2exx., HYJ & JUJ

- U:Siuntio 6683:350, 27—31.7.1986., lex., JUJ & LFG
 U:Espoo, Nupuri 66818:3667, 25.7—10.8.1986., lex., HYJ
 U:Helsinki 667:38, 20—23.7.1986., lex. ja 25—27.7.1986., lex., KEP
 EK:Virolahti, Hanski 670:53, 19—26.7.1986., 1 ♀, HBL, LAE, LAL & LDS
 EK:Virolahti 6711:537, 21—31.7.1986., 1 ♂ 1 ♀, KAJ & KAP
 LK:Parikkala, heinä—elokuun vaihte 1986, lex., KEP & VAK, **LK:lle uusi**
- Archips betulanus* (Hübner)
 U:Hanko 664:27, 13.7.1983., 1 ♂, NUK & NUT
 EK:Anjalankoski, 23.7.1980., 1 ♂, LUH
- Clepsis neglectana* Herrich-Schäffer)
 EK:Kotka, Haapasaari, 16.7.1985., lex., SIS, KEP det.
- Acleris obtusana* (Eversmann)
 EK:Sippola, 13.4.1973., 1 ♂, LUH
 EH:Kangasala 682:34, 7.5.1986., 2exx., NUK & NUT
- Acleris roscidana* (Hübner)
 A:Föglö 668:14, lokakuun alussa 22exx., HYO & VAO
- Trachymia vulneratana* (Zetterstedt)
 EnL:Kilpisjärvi, Saana, 8.7.1986. 1 ♂ ja 14.7.1986., 1 ♂, LUU & SIM
- Cochylimorpha alternana* (Stephens)
 A:Jomala, 21—31.7.1986, n.50exx., lennosta keto-kaunokki (*Centaurea scabiosa*)-kasvustosta sekä kasvattamalla, lex. valolle, KRJ, **A:lle uusi**
 U:Vihti, 29.7. ja 30.7.1986., 1 ♂, 4 ♀♀, LAE & LAL
 EK:Kotka, Pernoo 67179:4893, 28.7—1.8.1985., 1 ♂, M. Suoknuuti leg.
 EK:Virolahti 6711:537, 6—7.8.1986., 1 ♂, KAJ & KAP, **EK:lle uusi**.
- Cochylidia richteriana* (Fischer von Röslerstamm)
 EK:Hamina 671:51, 31.5.1986, 3exx., LUU
 EK:Hamina 671:51, 11.6.1986., lex., JUJ
 EK:Hamina 671:51, 18—19.6.1986., 15exx., KOP
 EK:Hamina 671:51, 19.6.1986., lex., LUU
- Cochylidia heydeniana* (Herrich-Schäffer)
 U:Helsinki 667:38, 13.7.1982., 1 ♀, LAE (GP) LAL
- Cochylis hybricella* (Hübner)
 LK:Parikkala, 8.7.1986., 2exx., JUJ & LFG
- Olethreutes aquilonanus* (Karvonen)
 EnL:Kilpisjärvi, Saana 14.7.1986., 1 ♂, LUU & SIM
- Olethreutes noricanus* (Herrich-Schäffer)
 EnL: Kuanjarvarri, 13.7.1986., 4 ♂♂ 1 ♀, LUU & SIM
- Olethreutes concretanus* (Wocke)
 U:Pyhtää 671:51, 11.6.1986., lex., JUJ, **U:lle uusi**
- Pristerognatha penthinana* (Guenée)
 Yksilö oli aiemmin määritetty *Celypha flavipalpa*ksi (Maastamme on ilmoitettu myös toinen yksilö *flavipalpanaa*, mutta sitä ei saatu tarkistettavaksi. Laji muistuttaa paljon *P. fuliganaa*. Etusiivet ovat teräväkärkiset, ja kirjavammat: sisempi poikkiviiru ja etureunan kärkiosan täplä muuta siipeä selvästi vaaleammat, kellertävät. Koiraan takasiivet tyviosastaan vaaleat, ulkoreuna tumma, naaraan takasiivet yksivärisen tummat (*fuligana* molemmilla sukupuolilla tummat). *Penthinanan* toukka elää *Impatiensin* varren sisällä kuten *fuligana*.
 Muissa pohjoismaissa laji on laajalle levinnyt Tanskassa ja tunnetaan paikoin Etelä-Ruotsista. Etelämpänä Keski-Euroopasta Siperian kautta Japaniin. Tengströmin aikoinaan Itä-Karjalasta ilmoittama yksilö kuuluu lajiin *Froelichia textana* (Fröhl.)
 U:Pellingle, 20.7.1958., lex., I Alvas leg., V. I. Kusnezov det., **Maalle uusi**. Jukka Jalava
Hedya roseomaculana (Herrich-Schäffer)
 EK:Sippola, ex.larva 1973. 1 ♂, LUH, **EK:lle uusi**.
 EK:Virolahti, ex.larva 1973. 1 ♀, LUH
- Apotomis lineana* (Demi & Schiffermüller)
 V:Dragsfjärd 666:24, 20.7.—1.8.1986., 1 ♂, HYO, SAK, TAR, TEA & VAO
 U:Espoo, Mankki, 18.7.1986., 5 exx., KAJ
- Apotomis lemniscatana* (Kennel)
 EnL:Peera, 8.7.1986., 1 ♀, LUU & SIM
 EnL:Saana, 8.7.1986., 1 ♀, LUU & SIM
- Lobesia euphorbiana* (Freyer)
 U:Pyhtää, e.l. 1986., 14exx., LAE & LAL
- Bactra robustana* (Christoph)
 U:Hanko 663:27, 7.7. 1983., 1 ♂, NUK & NUT
 U:Hanko 663:27, 7.7.1986., 34exx., NUK & NUT
 U:Hanko 663:27, 16.7.1986.; 3exx., NUK & NUT
 U:Helsinki 667:39, 14.7.1986., 1 ♂, KUJ
- Ancylis upupana* (Treitschke)
 U:Pyhtää, Ristisaari, 20.6.1986., lex., JUJ
 EH:Hattula 678:35, e.l. 1986., lex., NUT
 EH:Valkeakoski 679:34, e.l. 1986., 1 ex., NUT
 PK:Kitee 688:65, 21.6.1986., 2exx., NUT
- Ancylis obtusana* (Haworth)
 LK:Parikkala 683:63, 29.6.1986., 1 ♀, SAK
- Ancylis kenneli* Kuznetsov
 U:Hanko, Tvärminne, 12.6.1986., 1 ♀, VAO
- Epinotia sordidana* (Hübner)
 A:Finström, 20.9—5.10.1986., lex., Östman, KRH det
- Epinotia abbreviana* (Fabricius)
 V:Dragsfjärd 666:24, 20.7.—1.8.1986., n.10exx., HYO, SAK, TAR, TEA & VAO
- Epinotia rubiginosana* (Herrich-Schäffer)
 A:Lemland 667:11, 19.6.1986., 1 ♂, HYO, **A:lle uusi**
- Griselda stagnana* (Denis & Schiffermüller)
 ES:Valkeala 679:491, 5.6.1986., lex., Timo Nikki, PTO det
- Epiblema tetragonana* (Stephens)
 A:Eckerö, Skog, 21.7.1986., 5 ♂♂ 1 ♀, VAO
 A:Eckerö 670:09, 28.7.1986., runs. HYO et al.
- Epiblema obscurana* (Herrich-Schäffer)
 A:Eckerö 670:09, 16.6.1986., n.18exx., HYO
 A:Eckerö Skag, 21.7.1986., 2 ♂, VAO
- Eucosma suomiana* (Hoffman)
 ES:Imatra 679:60, 28.6.1986, 1 ♂, VAO
- Eucosma campoliliana* (Denis & Schiffermüller)
 U:Porvoon mlk, 12—18.7.1986, 1 ♂, A. Järvelä, K. Wethenhovi & LAE
 EK:Virolahti 671:53, 8—14.7.1986., lex., KAJ & KAP
 EK:Virolahti 671:53, 9—18.7.1986., 1 ♀, HBL, LAE, LAL & LDS
 EK:Virolahti 671:53, 12—18.7.1986., 1 ♂, A. Jär-

velä, K. Wettenhovi & LAE
Eucosma messingiana (Fischer von Röslerstamm)

EK:Virolahti 670:54, 6.8.1986., 1 ex., KUA & KUJ
 EK:Virolahti 671:53, 8—9.8.1986., 1 ex., KAJ & KAP

Rhyacionia piniana (Herrich-Schäffer)

ES:Imatra 679:60, 6.7.1986., 1 ex., LFG, **ES:ille uusi**

Froelichia textana (Frölich)

EH:Koski HI, e.l. 1986., 1 ex., *Knautia arvensis*, KEP & AMI

PK:Liperi 694:62, 16.7.1986., 1 ex., NUT

Pammene luedersiana (Sorhagen)

EK:Anjalankoski, 11.7.1979., 1 ♂, LUH, **EK:ille uusi**

Pammene splendidulana (Guenée)

U:Vantaa 668:38, 18.5.1986., 2 exx., 19.5.1986., 3 exx., HYO

U:Vantaa, Tammisto, 28.5.1986, 2 exx., 3.6.1986, 1 ex., KAJ

U:Vantaa, Tammisto, 30—31.5.1986, 1 ♂ 1 ♀, VAO

Pammene obscurana (Stephens)

A:Lemland 667:11, 14—15.6.1986, 2 ♀♀, HYO, **A:ille uusi**

U:Vantaa, Keimola, 31.5.1986, 1 ♂, 11.6.1986, 1 ♀, VAO

Pammene ignorata Kuznetsov

A:Finström, 25—30.6.1986, 2 exx., Östman, KRH det.

Pammene albuginana (Guenée)

A:Lemland 667:11, kesäkuun puoliväli 1986, runsaasti, HYO

Pammene insulana (Guenée)

U, EK, EH, yht n.36 exx., useat keräilijät

Pammene ochsenheimeriana (Liening & Zeller)

U:Vantaa 669:37, 10—11.6.1986., 4 exx., HYO

EK:Virolahti 14.6.1983., 1 ♂, LUH

EK:Anjalankoski 15.5.1986., 1 ♀, LUH

Cydia inquinatana (Hübner)

A:Lemland 667:11, 19.6.1986., n.15 exx., HYO

A:Finström 670:10, 17.6.1986., 2 exx., HYO

V:Dragsfjärd 666:24, 26.6.1986., 1 ♂, NUK & NUT

U:Inkoo 666:32, e.l. 1986., 5 exx., NUK & NUT

Dichrorampha alpinana (Treitschke)

ES:Imatra 679:60, 28.6 ja 2.7.1986., n.10 exx., VAO

Dichrorampha cinerascens (Danilevsky)

EK:Kotka, Haapasaaari, 4.8.1985., 1 ♂, SIS, KEP det

EK:Virolahti 670:53, 25.7—3.8.1986.: 1 ♂, HBL, LAE, LKL & LDS

EK:Virolahti 671:53, 1.8.1985., 1 ♂, KAJ & KAP

EK:Virolahti 671:53, 25—26.7.1986., 1 ♂, KAJ & KAP

Dichrorampha sylvicolana Heinemann

A:Lemland, 25.7.1986., 4 exx., KRJ

Choreutidae

Prochoreutis sehestediana (Fabricius)

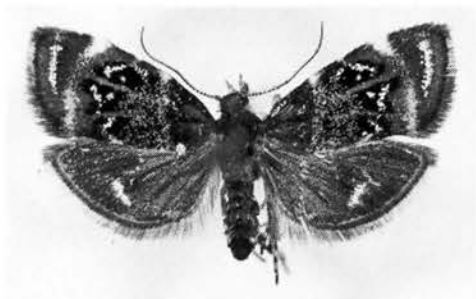
EK:Virolahti 671:53, 9.8.1986., 10 exx., JUJ

Prochoreutis solaris (Erschoff)

Lajin levinneisyysalue on kirjallisuuden mukaan ainoastaan Uralin itäpuolella. Yllättäen lajia löytyi U:Pernajasta 1986 sekä vanhempi yksilö U:Kirk-

konummi 1980. Tietooni on kuitenkin tullut havainto USSR KK:Koivisto 29.6.1979., 1 ex., joka lienee vanhin Euroopasta.

Laji lentää päivällä kosteilla rantaniityillä, joilla kasvaa mm. runsaasti mesiangervoa. Ravintokasvi lienee tuntematon. **MAALLE UUSI**. L. Löfgren (Kuva 2.)

Kuva 2. *Prochoreutis solaris* (Erschoff)
 Figur 2.

Tunnetut Suomen havainnot 31.12.1986 mennessä
 U:Kirkkonummi, 29.7.1980., 1 ex., LFG, coll MH
 U:Pernaja, 5.7.1986., 2 exx., LFG & JUJ, 1 ex., coll MH

Tebenna bjerkandrella (Thunberg)

ES:Joutseno 677:59, e.l. 1986., 1 ex., NUT

Sesiidae

Sesia apiformis (Clerck)

EK:Virolahti 671:54, 1.8.1986., 1 ex., KNT

Paranthrene tabaniformis (Rottemburg)

U:Vantaa 669:38, e.l. 1986., 1 ex., JUJ

Synanthedon mesiaeformis (Herrich-Schäffer)

U:Helsinki 667:38, e.p. 1986., 1 ex., KEP

Synanthedon formicaeformis (Esper)

EK:Virolahti 671:53, 9—14.6.1986., 1 ♂ syöttöryssä, LUU & SIM

Synanthedon polaris (Standinger)

InL:Inari 7600:550, e.l. 1986., n. 10 toukkaa, LAE & LAL

InL:Inari 761:52, e.l. 1986., 1 ♂, LAE & LAL

Bembecia scopigera (Scopoli)

A:Sund, 22.7.1986., 1 ex., KRJ

Epermeniidae

Ochromolopis ictella (Hübner)

U:Siuntio 668:35, 1—8.8.1986., 1 ex., JUJ & LFG, 3. yks. maasta

Cataplectica profugella (Stainton)

A:Lemland 667:11, 25.7.1986., 2 ♂♂ 3 ♀♀, VAO

A:Lemland 667:11, 28—31.7.1986., 4 exx., HYO

U:Vantaa 668:38, 21.7 ja 23.7.1986., 3 exx., KEP

Pterophoridae

Platyptilia nemoralis (Zeller)

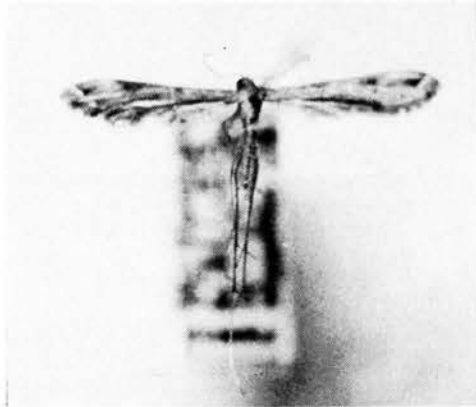
U:Porvoon mlk 668:43, 28.7—3.8.1985., A. Järvelä & K. Wettenhovi, 3. yks. maasta

Mariana taprobanes (Felder & Rogenhofer)

En voi antaa kuvausta lajin ulkonäöstä, koska olen nähnyt yksilön vain ohimennen, eikä kirjallisuudesta löydy tyydyttävää kuvausta. Toukan ilmoitetaan elävän erilaisilla *Schrophulariaceae*-heimon kasveilla, joista ainoat meillä tunnetut ovat *Veronica* sekä koristekasvina viljelty tulikukka (*Pentstemon*) ja meillä tuntemattomalla mykerökukkaisella *Centipeda minima*.

Levinneisyys on todennäköisesti vaillinaisesti tunnettu: Välimerenmaat, Balkan, Etu-Aasia, Intia ja Japani. Meikäläinen yksilö saattaa olla tuulen mukana kulkeutunut, koska löytöpäivänä oli voimakas etelämyrsky. Ei ole kuitenkaan mahdotonta, että lajilla olisi kotimainen kanta.

EK:Virolahti 671:53, 4.10.1984, 1 ♂ (GP), NUK & NUT, **MAALLE UUSI** (kuva 3.) Jukka Jalava

Kuva 3. *Mariana taprobanes* (Felder & Rogenhofer)
Figur 3. Rogenhofer)

Stenoptilia islandica (Standinger)

EnL:Kilpisjärvi, 14.7.1986., 3 ♂♂, LUU & SIM

Pterophorus baliodactylus Zeller

A:Lemland 667:11, 22—25.7.1986., 4 ♂♂ + 13 ♀♀, VAO

U:Pyhtää, Ristisaari 668:48, 4.7.1985., 1 ♂, LUU, LAE det, **U:lle uusi**

Pselnophorus heterodactylus (Müller)

A:Sund, 22.7.1986., lex., KRJ

Adaina microdactyla (Hübner)

A:Lemland, c.l. 1986., 3exx., KRJ, LAE & LAL
EK:Kotka, Haapasaari, 16.7.1985., lex., SIS, KEP det, **EK:lle uusi**, aikaisemmin vain A:lta

Oidaematophorus lithodactylus (Teitschke)

A:Eckerö Skag, 21.7.1986., runs. VAO
A:Eckerö 670:09, 28.7.1986, runs., HYO ym.

Pyralidae*Oncocera semirubella* (Scopoli)

U: ja EK, 6.7—17.8.1986, n. 20exx., useat keräilijät

Sciota fumella (Eversmann)

EK:Virolahti, 7—11.6.1986., 1 ♂, LUH

EK:Virolahti 671:53, 30.6—8.7.1986., 1 ♂, HBL, LAE, LAL & LDS

Sciota lucipetella (Jalava)

EK:Virolahti 670:53, 9—18.6.1986., 1 ♂, HBL, LAE, LAL & LDS

EK:Virolahti 671:53, 9—28.6.1986., 5 ♂♂, HBL, LAE, LAL & LDS

EK:Virolahti, 671:53, 9—21.6.1986., 3 ♂♂, LUU & SIM

EK:Virolahti 671:53, 3—4.7.1986., 1 ♂, KAJ & KAP

Dioryctria sylvestrella (Ratzeburg)

LK:Parikkala 683:63, 9—11.1985., lex., LFG & VAK **LK:lle uusi**

Acrobasis sodalella Zeller

A:Lemland 667:11, heinäkuun loppu 1986, lex., HYO

Euzophora fuliginosella (Heinemann)

EK:Virolahti 671:53, 29—30.7.1986., lex., KAJ & KAP

Homoeosoma nebulellum (Denis & Schiffermüller)

U:Hangö, Täktom, 3.10.1981., lex., KRH, 3. yks. maasta

Pyralis regalis Denis & Schiffermüller

V:Dragsfjärd 666:24, 1—8.8.1986., 2 ♂♂, HUO, SAK, TEA, TER & VAO

U:Hanko 663:27, 17—24.7.1986., lex., NUK & NUT

U:Hanko 664:28, 30.6.—6.7.1986., 2exx., NUK & NUT

U:Tammisaari 663:30, 16.7—9.8.1986., 6exx., NUK & NUT

U:Kirkkonummi 666:36, 25—31.7.1986., lex., P. Pakkanen & SIM

U:Helsinki 667:39, 23.7—4.8.1986., 4exx., HBL

Calamotropha paludella (Hübner)

U:Kirkkonummi 665:35, 24—25.7.1986., 1 ♀, JUJ

U:Porvoon mlk 669:41, 31.7.1986., 1 ♀, SUE

EK:Virolahti, 1977—86 yht 5 ♂♂ 3 ♀♀, LUH

EK:Virolahti 670:53, 25.7—3.8.1986, 1 ♂, HBL, LAE, LAL & LDS

EK:Virolahti 671:53, 28.7—2.8.1986., 1 ♀, LUU & SIM

Agriphila poliella (Treitschke)

EK:Virolahti, 9.8. 1973, 1 ♀, LUH

EK:Anjalankoski, 20.8. 1982., 1 ♂, LUH

Catoptria permiaea (W. Petersen)

U:Helsinki 667:38, 10—13.7. lex. ja 16—20.7. 1986., lex., KEP

U:Helsinki 667:39, 7.7—20.8.1986., 8exx., FRE

EK:Virolahti 671:53, 8—27.7.1986., 1 ♂, KAJ & KAP

Pediasia contaminella (Hübner)

V:Dragsfjärd, Hitis 665:24, 21—27.7.1986., lex., LUU & SIM

V:Dragsfjärd 666:24, 20.7—1.8.1986., 1 ♂, HYO, SAK, TAR, TEA & VAO

U:Hanko 664:27, 26.7.1986., lex., JUJ

Platytes cerussella (Denis & Schiffermüller)

U:Pyhtää, Ristisaari, 20.6.1986, 1 ♂, KAJ, LUU & JUJ. Paikallinen kanta?

EK:Virolahti, 18.7.1976., 1 ♂, LUH

Cynaeda dentalis (Denis & Schiffermüller)

V:Dragsfjärd 666:24, 17.7.1986., 7 ♂♂, JUJ, KEP & LFG

Pyrausta auratus (Scopoli)

U:Helsinki 667:38, 5.8.19086., lex., KEP., **U:lle uusi**

Loxostege sticticalis (Linnaeus)

V:Dragsfjärd, Hitis 665:24, 5—7.8.1986, 1 ♂, LUU & SIM

Loxostege ephippialis (Zetterstedt)

EnL:Kuanjarvarri, 1.7.1972., lex., P. Pakkanen, SIM det

Microstega hyalinialis (Hübner)

V:Dragsfjärd Hitis 665:24, 28.6—1.7.1986., 1 ♂, LUU & SIM

U:Kirkkonummi 665:35, 13—15.7.1985., lex., JUJ EK:Virolahti, 8.7.1986., 1 ♂, LUH

Ostrinia nubialis (Hübner)

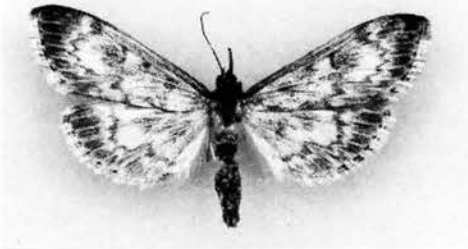
EK:Anjalankoski, 18.7.1982., 1 ♀, LUH

Perinephela lancealis (Denis & Schiffermüller)

U:Tammisaari, Jussarö 663:30, 25.7—1.8.1986., 1 ♂, NUK & NUT, **MAALLE UUSI** (kuvat 4 ja 5)

Kuva 4. *Perinephela lancealis* (Denis & Schiffermüller) ♂

Kuva 5. *Perinephela lancealis* (Denis & Schiffermüller) ♀

Phlyctaenia stachydalis (Germar)

V:Dragsfjärd 666:24, 20.7—1.8.1986, 1 ♂, HUO SAK, TAR, TEA & VAO

Nascia ciliaris (Hübner)

U:Hanko 664:27, 14.6.1986., 1 ♂, NUK

Udea olivalis (Denis & Schiffermüller)

St:Rauma 679:19, 1.7.1986., runs., KUA, **St:lle uusi**

Nomophila noctuella (Denis & Schiffermüller)

U:Tvärminne 664:28, 15.9—1.10.1986., 1 ♂, K. Helomaa, A. Järvelä & K. Wetenhovi EK:Virolahti 670:53, 28.8—11.9.1986., 1 ♀, HBL, LAE, LAL & LDS

Korjauksia vuoden 1985 mikrotiedonantoihin*Elachista ingvarella* Traugott-Olsen

KemLl:Kolari, 11.7.1985., ilmoitus peruutetaan virhemäärityksen tähden, KRJ & KYI

Ochsenheimeria taurella (Denis & Schiffermüller)

EH:Herrala, 10.8.1940., 1 ♂, Brandt leg., laji on **EH:lle uusi**

Phragmataecia castanea (Hübner)

St:Usikaupunki, Pyhämaa, 28.6.1974., 1 ♀, Jyri Wasenius leg, laji on **St:lle uusi**

Tiedonantoja jättäneet henkilöt ja heidän kirjainlyhenteensä

ATO	Aalto, A.	LAE	Laasonen, E.
AMI	Ahola, M.	LAL	Laasonen, L.
FRE	Franssila, E.	LDS	Lindfors, C.-E.
HOH	Holmberg, H.	LUH	Luoma, H.
HBL	Hublin, Ch.	LUU	Luukkonen, L.
HYO	Hytönen, O.	LFG	Löfgren, L.
HYJ	Hyttinen, J.	NUK	Nupponen, K.
ITS	Itämies, J.	NUT	Nupponen, T.
JUJ	Junnilainen, J.	NYB	Nybohm, O.
JUK	Jalava, J.	PTO	Peltonen, O.
KAJ	Kaitila, P.	SAK	Saloranta, K.
KAP	Kaitila, P.	SIK	Silvonen, K.
KRJ	Karvonen, J.	SIS	Silvonen, S.
KEP	Kerppola, S.	SIM	Sinervirta, M.
KNT	Kontuniemi, I.	SUE	Suomalainen, E.
KOP	Koskinen, P.	TAB	Tabell, J.
KRH	Krogerus, H.	TAR	Tervonen, Ari
KUA	Kullberg, A.	TEA	Tervonen, Arto
KUJ	Kullberg, J.	VAO	Vaalamo, K.
KYI	Kyrki, J.	VAK	Vakkala, K.

VALOKUVAT 1, 2, 4 ja 5: ANTTI PIIROLA
VALOKUVA 3: T. & K. NUPPONEN

Kirjallisuutta

Kyrki, J. 1978: Suomen pikkuperhosten levinneisyys. I. Luonnontieteellisten maakuntien lajisto (Lepidoptera: Micropterigidae-Pterophoridae). — Notulae Entomol. 59:37—67.

Kyrki, J. 1979: Suomen pikkuperhosten levinneisyys. II. Lisäyksiä luonnontieteellisten maakuntien lajistoon (Lepidoptera: Micropterigidae-Pterophoridae). — Notulae Entomol. 59:125—131.

Kyrki, J. & Tabell, J. 1984: Lisäyksiä Suomen luonnontieteellisten maakuntien pikkuperhostelajistoon (Lepidoptera: Micropterigidae-Pterophoridae). — Notulae Entomol. 64:134—144.

Schnack, K. 1985: Katalog over de danske Sommerfugle, Catalogue of the Lepidoptera of Denmark. — Ent. Meddelelser Bind 52 Hefte 2—3.

Varis, V., Jalava, J. & Kyrki, J. 1987: Check-list of Finnish Lepidoptera, Suomen perhosten luettelo. — Notulae Entomol. 67:49—118.

Mikroiakttagelser 1986

Artikeln upptar de intressantaste mikroobservationerna 1986 samt uppgifter från tidigare år, vilka icke ännu publicerats. Årtalen är i dessa fall understreckade.

I den finländske fjärilsförteckningen (Check-List of Finnish Lepidoptera, Notulae Entomologicae 67, 1987, Varis et. al) upptas första gången från Finland arterna: *Phyllonorycter pastorellus*, *Pristerognatha penthinana*, *Perinephele lancealis* och *Mariana taprobanes*, vilka behandlas utförligare i denna översikt.

Ur den finländska artförteckningen avförs *Heliozela hammoniella*, vars taxonomiska ställning är oklar (Schnack, 1985). De finländska småfjärilarnas artantal uppgår till 1415 st för närvarande.

ML

Tiedotuksia jäsenistölle

Puuttuneet lajit

Kesä 1987 oli keräilijän kannalta merkittävä. Perhosten lentoajat olivat sekaisin ja useat lajit ovat ilmeisesti olleet kokonaan kadoksissa. Jotta jonkinlainen kokonaistilanne kadon laajuudesta tulisi ilmi, kokoaan havainnot normaalisti saatavien lajien poikkeuksellisesta puuttumisesta kesän 1987 havaintoaineistosta. Onko näkynyt Eranniksia, miten on *Discestra trifoliini* tai *Catocalojen* laita jne. Havainnot voi lähettää, mielellään ennen tammikuun 1988 loppua alla mainittuun osoitteeseen.

Päivö Somerma
Laiduntie 18 as 8,
02300 ESPOO

PERHOS- LAATIKOT

Siisti ja tukevarakenteinen styrokspohjainen perhoslaatikko kokoelmiin ja keräilijöille. Edullisesti suoraan valmistajalta.

Valmistamme kahta kokoa:

- 280 x 215 x 50 mm pieni pahvikantinen	28.00
- 350 x 240 x 50 mm iso pahvikantinen	36.00
iso lasikantinen	54.00

Hintoihin lisätään postituskulut.

KOTELOVALMISTE KY

Höyläämötie 10, 00380 Helsinki 38 Puh. 90-554 553

TILAUSKUPONKI

pieni pahvikantinen _____ kpl
iso pahvikantinen _____ kpl
iso lasikantinen _____ kpl

NIMI _____

LAHIOSOITE _____

POSTITOIMIPAIKKA _____ PUHELIN _____

ALLEKIRJOITUS _____

Vuoden 1986 yhteenveto uhanalaisten perhosten seurannasta

Lauri Kaila

Abstract

The Ministry of the Environment and the Finnish Lepidopterological Society agreed about co-operation in 1986 for following up the species of moths and butterflies (Lepidoptera) which are classified as endangered in Finland. This is the first report of this project. The results of inquiry concerning the year 1986 are briefly discussed.

Kirjoittajan osoite — Author's address: Lauri Kaila, Ulvilantie 19 g 22, SF-00350 Helsinki

Johdanto

Suomen Perhostutkijain Seuran lomaketöimikunta edellytti väkiraportissaan, että SPS käynnistää kesällä 1986 uhanalaisiksi luokiteltujen perhosten seurannan. Seurannasta tulisi jatkuva, ja vuosittain jätettäisiin raportti ympäristöministeriölle. Kokoava tiivistelmä julkaistaisiin vuosittain Baptriassa. Luettelo seurantaan kuuluvista lajeista perustuu Ympäristöministeriön uhanalaisuustoimikunnan komiteamietinnössä 1986 julkaistun luettelon. Se on julkaistu myös Baptriassa 1/1986 s. 16.

Perhosharrastajia pyydettiin ilmoittamaan kyseisistä lajeista yksilömäärä, löytöpaikkatiedot (maakunta, kunta, yhtenäiskoordinaatit vähintään 10 × 10 km tarkuudella sekä mahdollisuuksien mukaan tarkempi paikanmäärittäminen) sekä havainnoitsijan nimi. Arvokkaita ovat tiedot mahdollisista tekijöistä, jotka saattavat uhata lajin esiintymistä ko. paikalla. Tällaisia tekijöitä ovat esim. laidunnuksen loppuminen, maankäytön muutokset, toisinaan metsänhoidolliset toimenpiteet, alueen rakentaminen, kenties raivaaminen viljelyskäyttöön jne.

YM:n komiteamietinnössä käyttämä uhanalaisuusluokitus on seuraava:

Hävinneet (H): Lajit, joiden uudistuneet populaatiot ovat hävinneet Suomesta ja joita ei etsinnöistä huolimatta ole tavattu enää vuoden 1960 jälkeen.

Erittäin uhanalaiset (E): Lajit, joiden uudistuvat populaatiot ovat lähitulevaisuudessa vaarassa hävitä Suomesta, jollei uhkatekijöitä poisteta.

Vaarantuneet (V): Lajit, joiden uudistuvien populaatioiden Suomessa on epävarmaa ja

joista lähitulevaisuudessa tulee erittäin uhanalaisia, jollei uhkatekijöitä poisteta.

Silmälläpidettävät (S): Lajit, joiden Suomen kannan kehitystä on seurattava, mutta joita ei eri syistä ole sisällytetty edellisiin luokkiin. Silmälläpidettäviin kuuluu kolmenlaisia lajeja: taantuneet (St), harvinaiset (Sh) ja puutteellisesti tunnetut (Sp).

Tulokset

Tässä katsauksessa tarkastellaan ensimmäisen seurantavuoden — kesän 1986 — tuloksia. Huomattakoon, että tietoni lajien tunnetuista esiintymispaikoista pohjautuvat suurelta osin YM:n komiteamietintöön, jonka tiedot varmaan eivät kaikilta osin ole täydelliset. Seuraavassa esitän luettelomaisesti poimintoja mielenkiintoisemmasta päästä: *Acrocercops brongniardellus* -miinaajakoi (uhanalaisuusluokassa Sh) ilmoitettiin kahdesta uudesta löytöpaikasta, Ahvenanmaalta sekä Lohjan seudulta. *Phyllonorycter lantanelus* (Sh) ilmoitettiin ennestään tunnettujen Lemlannin löytöpaikkojen lisäksi Föglöstä ja Maarianhaminasta, jossa koverteita oli ollut runsaastikin. *Ethmia terminellan* (V) tunnetun esiintymän kanta tuntuu olevan vakaa (yksilöitä kerätty toistatataa!), mutta esiintymä on erittäin suppea ja siten haavoittuva. *Coleophora inulae* — pussikoista (V) on ilmoitettu Ahvenanmaalta uusi löytöpaikka, tosin yksilö on kerätty 1940-luvulla. *Caryocolum petryin* (E) tunnettu esiintymä on tällä hetkellä melko vakaa. Koska lajin toukat ovat helposti havaittavia, on kuitenkin vaarana, että laji saatetaan kerätä kyseiseltä paikalta loppuun. Olisi syytä selvittää, esiintyykö lajia myös muilla ravintokasvinsa kas-

vupaikoilla. *Sesia bembeciformis* (H) on ensi kertaa yli 40 vuoteen ilmoitettu saaduksi Suomesta. *Synanthedon mesiaeformis* (Sh) on ensi kertaa tavattu sisämaasta, Saimaan saaristosta. *Carterocephalus palaemonin* (Sh) vankimmat Etelä-Suomen esiintymät tuntuvat olevan nykyään Etelä-Pohjanmaalla. Tai olisi ko. kyseessä vain ko. alueen suuren havainnointitehokkuuden ja muutoin laimeahkon havaintojen ilmoittamisaktiivisuuden aiheuttama vääristymä? *Lycaena helle* (St) on ilmeisesti Etelä-Suomessa nykyään suurharvinaisuus, vain kolme löytöpaikkaa ilmoitettiin Oulun eteläpuolelta (kaikki EH:ssa). Nämäkin koskevat enimmäkseen melko yksittäisiä yksilöitä, tuorein havainto on vuodelta 1982 Längelmäeltä (1 ex.). *Clossian titanialla* (V) sitä vastoin on ilmeisesti esiintymiä hieman enemmän kuin välillä on arveltu. Mutta onko enää tulevina vuosina, katastrofaalisen vuoden 1987 jälkeen? *Clossiana freijalla* (St) ja *C. friggalla* (St) on edelleen useita elinvoimaisia populaatioita Etelä-Suomessa, ilmoituksia tuli kummastakin lajista kymmenkunnalta paikalta linjan Pietarsaari—Kuhmo eteläpuolelta. *Eurodryas aurinian* (Sh) esiintymistä leimaavat erittäin voimakkaat kannanvaihtelut, olisi mielenkiintoista selvittää lajin ”eloonjäämisstrategia”. Millainen on *Lopinga achinen* (V) esiintymisen nykytilanne? Vain kaksi tietoa 1980-luvulta tuli tämän yhteenvedon laatijan tietoon. *Ecliptopera capitataa* (Sh) ilmoitettiin etelärannikolta II eri paikasta, Etelä-Hämeestä vain kahdesta (!). Naavalla elävän *Alcis jubatus*-mittarin (St) tilanne näyttää synkältä. Vaikka useita löytöpaikkoja mainittiinkin 1980-luvulta, koskivat ilmoitukset parhaimmillaankin vain muutamaa yksilöä. *Xestia rhaeticasta* tuli tietoon pari ilahduttavaa melko eteläistä löytöä, EP: Kauhajoelta ja KP: Pyhäjärveltä.

Yhteenveto

Koska monista lajeista kerättiin nyt ensimmäisen kerran havaintoja järjestelmällisesti, on selvää, että yleispiirteet monien uhanalaisiksi luokiteltujen lajien nykyisestä esiintymisestä ovat vasta muotoutumassa. Tämän vuoksi vanhemmatkin tiedot lajeista ovat tärkeitä. Juuri ne luovat vertailupohjaa tulevaisuudessa suoritettavia inventointeja ym. tutkimuksia varten. Ilmeistä on, että varsin lukuisten perhosharrastajien arvokkaatkin havainnot edelleen makaavat yksityisissä arkistoissa pölyttymässä. Toivottavaa olisi, että nekin tiedot saataisiin ensi tilassa tutkijoiden käyttöön. (Tiedot ovat luottamuksellisia!) Siten voidaan tulevaisuudessa paremmin tehdä johtopäätöksiä lajien kannan muutoksista ja muutoksien syis-

tä. Vielä tässä katsauksessa siihen ei juuri ollut mahdollisuuksia.

Lopuksi

Vaikka uhanalaisten perhosten järjestelmällinen seuranta alkoi hieman kangerrellen (tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen olisi voinut olla innokkaampaakin, vain n. 10 jäsentä kunnostautui), lienee oikeutettua toivoa, että jokainen perhosharrastaja ottaa kunnia-asiakseen tämän seurannan edistämisen. Kun kesä 1987 oli sellainen kuin oli, ovat *kaikki* havainnot lähivuosina erittäin arvokkaita.

Ohjeita tulevia seurantaraportteja varten:

1. Mahdollisimman tarkka paikanmäärittäminen olisi tarpeellinen (väh. 1×1 km tarkkuudella tai muulla tavoin mahdollisimman tarkasti ilmaistuna), jotta löytöpaikkatietoja voitaisiin käyttää estämään vahingollisia hankkeita ym. (Tarkemmin Väisänen 1987). Tiedot ovat kuitenkin salaisia, jos tietojen luovuttaja niin haluaa tai jos se on muutoinkin tarpeellista. Joka tapauksessa tiedot ovat luottamuksellisia ja oikeuden päästä niihin käiksi voivat saada lähinnä tutkijat ja viranomaiset.

2. Palauttakaapa tiedot vuoden 1987 raporttia varten Lauri Kailalle, osoite on Ulvilantie 19 g 22. 00350 Helsinki. Tietojen tulee olla perillä *huhtikuuhun 1988* mennessä.

Kiitos havaintonsa luovuttaneille!

Havaintonsa luovuttaneet:

Ahlroth, Petri ja Veijo
 Alavilo, Rauni
 Albrecht, Anders
 Frilander, Mikko
 Hublin, Christer
 Ilonen, Timo
 Jalava, Jukka
 Kaila, Lauri
 Kaitila, Jari-Pekka
 Kotiaho, Janne
 Kullberg, Arno & Jaakko
 Kuussaari, Mikko
 Kärkäs, Juha
 Laasonen, Erkki M. & Leena
 Lepistö, Vesa
 Martinsaari, Seppo
 Mussalo, Veli-Matti
 Nieminen, Marko
 Nordenswan, Gustav
 Nupponen, T. & K.
 Oksanen, Asko
 Peltonen, Osmo K.
 Päivinen, Jussi
 Roslin, Tomas
 Salmenperä, Aleksis
 Saarikoski, Markku
 Silfverberg, Hans
 Silvonen, Jorma, Seppo & Kimmo

Suomalainen, Esko
 Varis, Vesa
 Veikkolainen, Jouko
 Vuorinen, Asko
 Väisänen, Rauno

Resultat

Muu käytetty aineisto

- Kerppola, Sakari; Kontuniemi, Ilkka & Löfgren Leif 1987, Mikrotiedon annot 1986. Baptria 4/1987. Vol 11.
- Repo, Seppo 1986: Makrotiedonannot 1986. Baptria 4/1986: Vol 11 s. 81—85.
- Hokkanen, Timo J. & Hokkanen, Hannu 1987: Aurinkoyökkönen (Panemeria tenabrata) — Luultua yleisempi ja laajemmalle levinnyt esiintymisalueellaan? Baptria 1/1987. Vol 12 s. 1—5.
- Kaila, Lauri 1986: Lapin suurperhosista kesälä 1986. Baptria 4/1986. Vol. 11 s. 77—80.
- Väisänen, Rauno 1987: Perhosten suojelun toteuttaminen: ohjeita uhanalaisten lajien esiintymien tarkastajille. Baptria 1987. Vol. 12 s. 25—27.

Sammandrag över uppföljningen av hotade fjärilar 1986

Inledning

Lepidopterologiska sällskapet inledde 1986 uppföljningen av hotade fjärilar. Uppföljningen skall vara fortgående och vart år avges rapport till miljöministeriet. Sammandraget kommer årligen att publiceras i Baptria och förteckningen baserar sig på kommittébetänkandet över hotade djur, fjärilsförteckningen har publicerats i Baptria 1/1986 s. 16. Vidare anvisningar för uppföljningens detaljer har angivits i Baptria 2/1987 s. 25.

Miljöministeriets kommittébetänkande anger följande hotkategorier:

Försfunna (H) arter, vilka ej efter 1960 anträffats i Finland

Akut hotade (E) eller arter vilkas populationer inom snar framtid löper fara att försvinna från Finland såvida hotorsakerna icke kan avskaffas.

Särbara (V) arter, vilkas bibehållande av fortsatta populationer i Finland är osäkert och sådana som inom nära framtid kommer att bli akut hotade om icke hotfaktorerna bortskaffas.

Hänsynskrävande (S) arter, vars finländska stam bör medföljas, utan att arterna klassificerats i ovanstående grupper. Dessa består av 3 artkategorier: tillbakagångna (St), sällsynta (Shh) och otillräckligt kända (Sp).

Acroc. brongniardellus-minor (Sh) anmäldes från 2 nya fundplatser på Åland respektive Lojonejden. *Phyll. lantanellus* (Sh) anmäldes utom från tidigare lemlandslokaliteter även från Föglö och Marichamn, där minor förekom rikligt. *Ethmia terminella* (V) har fast stam på sin kända förekomstlokalitet (över 100 exx insamlade) men förekomstområdet är litet och såbart. *Coleophora inulæ* (V) har anmälts från en ny fyndplats på Åland efter ett ex insamlat på 40-talet. *Caryocol. petryi* (E) har tills vidare fast förekomst, men kan möjligen hotas av larvinsamling på den kända lokaliteten.

Sesia bembeciformis (H) har för första gången på 40 år åter anträffats i Finland. *Synanth. mesiaeformis* (Sh) har för första gången anträffats i inlandet i Saimens skärgård. *Cart. palaeomon* (Sh) har sina starkaste förekomstområden i Södra Finland nuförtiden i Södra Österbotten. *Lycaena helle* (St) utgör nuförtiden en raritet i Södra Finland, blott 3 fyndplatser anmäldes från området söderom Uleåborg, alla från Ta. *Cl. titania* (V) har däremot flere lokaliteter än man emellanåt trott om den klarar det katastrofala året 1987. *Cl. freija* och *frigga* (St) har fortfarande ett flertal livskraftiga populationer i Södra Finland.

Eurodr. aurinia (Sh) präglas av ytterst starka frekvensvariationer och det vore intressant att utreda överlevnadsstrategin. Bara två 80-talsuppgifter om *Lopinga achine* (V) har anmälts? *Ecliptop. capitata* angavs från 11 platser på sydkusten och blott 1 från Ta!

Det ser dystert ut för *Alcis jubatus* (St), som lever på skäglav, trots flere nya fyndplatser på 80-talet är exemplaren få. *Xestia rhaetica* hade ett par glädjande sydpräglade fynd från Österbotten.

Till slut önskar förf. att alla uppgifter noga registreras och anmäls för 1987 och framåt, vilket kan visa sig värdefullt p.g.a. hurudant det gångna året var. Uppgifterna behandlas konfidentiellt, på begäran och vid behov hemligt. Därtill avtackas i tabellen de personer, vilka inlämnat uppgifter.

ML

Perinephela lancealis (Den. & Schiff. 1775) tavattu Suomesta (Lepidoptera: Pyralidae)

Kari Nupponen ja Timo Nupponen
Mäntyveräjantie 7 B 14
36200 Kangasala

Käydessämme läpi U: Tammisaaren Jussaröstä (6639:308) 25.7—1.8.1986 valorysällä kerättyä materiaalia kiinnittyi huomiomme oudon näköiseen pitkä- ja kapeasiipiseen pyraliidiin. Yksilö oli pahasti kulunut ja siipien harmaanruskea kuviointi lähes hävinnyt, mutta silmiinpistävä siivenmuoto ja materiaalissa olleiden muiden saarelle harhautuneiden perhosten (mm. *Lithosia quadra* (L.) ja *Oncocera semirubella* (Scop.)) runsaus sai meidät epäilemään, että kyseessä olisi loikkari. Kirjallisuutta tutkimalla päädyimme *Perinephela lancealis* (Den. & Schiff.) -lajiin, ja määrittymisen varmisti Jukka Jalava Helsingin yliopiston eläinmuseolla. Laji on maalle uusi.

P. lancealis muuntelee ulkonäöltään erittäin paljon. Siipikuvioiden väri voi vaihdella tummanruskeasta vaalean harmaanruskeaan ja myös tummien alueiden laajuus vaihtelee. Lisäksi sukupuolet ovat erinäköiset: naaraan etusiivet eivät ole kapeat ja suippokärkiset kuten koiraan. Toukka elää tavallisimmin *Eupatoriumilla*, mutta myös *Stachys*-, *Senecio*-, *Teucrium*- ja *Sium*-sukujen lajeilla. Se syö sekä lehtiä, kukkia että siemeniä ja talvehtii. Imago on liikkeellä kesäkuun alusta heinäkuun lopulle, parhaiten kesäkuun jälkipuoliskolla. Se lentelee iltahämärissä ja öisin — häirittyinä päivälläkin — ja tulee valolle.

Lähinnä Suomea *P. lancealis* elää Etelä-Ruotsissa, Latviassa ja Liettuassa sekä yleisempänä Tanskassa, DDR:ssä ja Puolassa. Pohjoisimmilla esiintymisalueillaan se on paikoittainen, mutta voi olla oikealla paikalla runsaslukuinen.

Koska lajin ravintokasveja ei esiinny Jussarössä, on kyseinen yksilö ilmiselvästi harhautunut elinalueensa ulkopuolelle. Kari Ahdin (kirje maalisk. —87) mukaan

aikavälille 25.7—1.8.1986 sattui kaksi hyvää vaellustilannetta, 24.—26.7. ja 1.—2.8., joista ensimmäisen lähtöalueet ovat Mustanmeren tienoilla ja toisen Baltiassa. On mahdotonta sanoa varmasti, kumman ilmavirtauksen mukana *P. lancealis* on Suomeen kulkeutunut, mutta lajin lentoajan huomioottaen ja sen perusteella, että yksilö löytyi rysämateriaalin pohjalta ja oli löydettyessä melko kuiva, tuntuisi ensimmäinen virtaus (24.—26.7.) todennäköisemmältä.

Lopuksi kiitämme Jukka Jalavaa määrittämisavusta ja Kari Ahtia sääkarttojen valinnasta.

Kirjallisuutta

- Emmet, A.M. (ed.) 1979: A Field guide to the Smaller British Lepidoptera. Lontoo.
Krogerus, H., Ophelm, M., v. Schantz, M., Svensson, I., Wolff, N.L. 1971: Gatalogue Lepidopterorum Fenniae et Scandinaviae. Microlepidoptera. Helsinki.
Palm, E. 1986: Nordeuropas pyralider. Köpenhamina.

Perinephela lancealis anträffad i Finland

Vid genomgång av material från Ekenäs lk Jussarö 25.7—1.8.1986 anträffade K och T Nupponen en avvikande lång- och smalvingad pyralid. Exemplet var avflugit och hade förlorat sin gråbruna vingteckning nästan helt och hållet.

Upptäckandet sammanföll med vandringsvader 24—26.7 utgången från Svarta havet och 1—2.8 från Balticum, men det är oklart med vilken luftström exemplet kom, placeringen i materialets bottendel talar dock i viss mån för den förra. Av övriga samtidigt förekommande immigranter kan nämnas *Lithosia quadra* och *Oncocera semirubella*. *P. lancealis* näringsväxter *Eupatorium*, *Stachys*, *Senecio*, *Teucrium* och *Sium* förekommer inte på Jussarö och den närmaste fasta förekomsten ligger i Sydsverige, Lettland och Litauen. Allmänare blir arten sedan i Danmark, DDR och Polen.

Arbetsstämmningen för denna för Finland nya småfjärilsart har bekräftats av Jukka Jalava på Zoologiska institutets entomologiska avdelning.

ML

Eupithecia irriguata (Hb.) tavattu Suomesta

Lauri Kaila ja Tomas Roslin

Eupithecia irriguata (Hb.) new to Finland

In this article a Geometrid species *Eupithecia irriguata* (Hübner 1818) Lep., Geometridae) is reported for the first time in Finland. One female specimen was caught with a light-trap in southwest Finland (Ab:Korppoo) 5.6.1984 (Tomas Roslin leg.). *Eupithecia irriguata* occurs in a wide area from Mongolia to Western Europe. In Northern Europe the species is permanent in Denmark, Sweden and perhaps in Norway. It has not been noted in Baltia. The distinctive characteristics of *E. irriguata* and *E. exiguata* are reviewed.

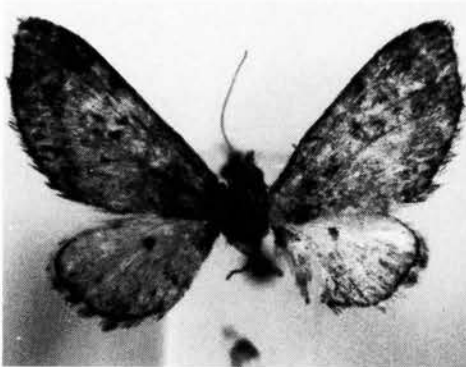
Yleislevinneisyys

Eupithecia irriguata on levinnyt Mongoliasta Iranin, Kaukasuksen, Venäjän ja Vähän-Aasian kautta Pohjois-Afrikkaan ja Länsi-Eurooppaan (Skou 1984). Etelä-Englannissa laji on melko paikoin (British bugs 1981), Keski-Euroopassa lajin ilmoitetaan esiintyvän hyvin harvinaisena ja paikoin Alppien etelärinteillä sekä itäosassa 800 metriin saakka (Forster & Wohlfahrt 1981). Puolassa tiedetään olevan useita esiintymiä (Bleszynski 1965). Lajia ei ole tavattu Baltiasta (Skou 1984, Kazlauskas 1984). Tanskassa se on laajalle levinnyt, mutta paikoin; Norjassa tiedetään olevan kaksi löytöpaikkaa (Crimstad, josta useita yksilöitä, sekä Kristianstad). Etelä-Ruotsista tunnetaan useita vakinaisia esiintymiä (Skoone, Blekinge, Halland, Smoolanti, Öölanti, Gotlanti, Länsi-Göötanmaa, Södermanland, pohjoisin löytö on Uplannista) (Skou 1984). *E. irriguata* on koko

esiintymisalueellaan hyvin paikoin, mutta elinympäristössään se voi olla paikallisesti melko runsas.

Tuntomerkit

E. irriguata on suippoipiinen, melko helposti tunnettava laji. Etusiipien pohjaväri on valkea tai hieman harmahtava. Tyvisarake, mustan keskikipkunen ja etureunan välinen alue sekä etusiipien ulkoreuna ovat luonteenomaisesti tummanharmaat. Takasiipien pohjaväri on valkea; ulko-osassa on usein tummempaa varjostusta. Takasiipien tyven pitkät karvaiset suomut ovat yleensä luonteenomaisesti mustat (myös *exiguatalla!*). Keskikipkku on selvä niin etu- kuin takasiivissäkin. Naaraan etusiipien pohjaväri saattaa olla melko tumma, jolloin sen voi etenkin kuluneena sekoittaa *E. exiguataan* tai mahdollisesti *E. tantillariaan*. Etusiivet ovat kuitenkin suipommat, ja takasiivet ovat pohjaväritään puhtaamman valkeat kuin em. lajeilla. Vrt. kuva 1.

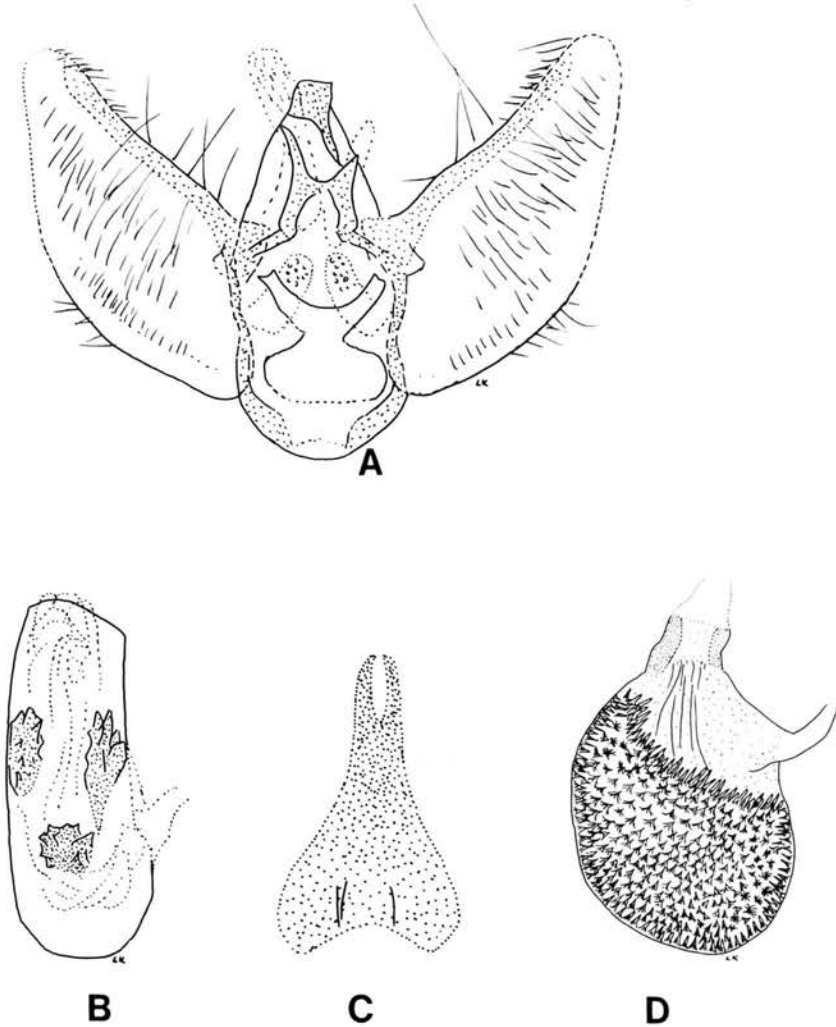
Kuva 1. *Eupithecia irriguata*. Vas. kotimainen yksilö, oikealla itävaltalainen koiras. Levitettäessä ovat kotimaisen yksilön etusiivet taittuneet tyvestä. Tämän vuoksi siivet näyttävät kuvassa todellista lyhyemmiltä ja leveämmiltä.

Bild 1. *Eupithecia irriguata*. Till vänster det inhemska exemplaret, till höger ett exemplar från Österrike. Då det inhemska exemplaret spändes upp böjdes framvingarna vid basen, vilket gör att vingarna ser kortare och bredare ut på bilden än i verkligheten.

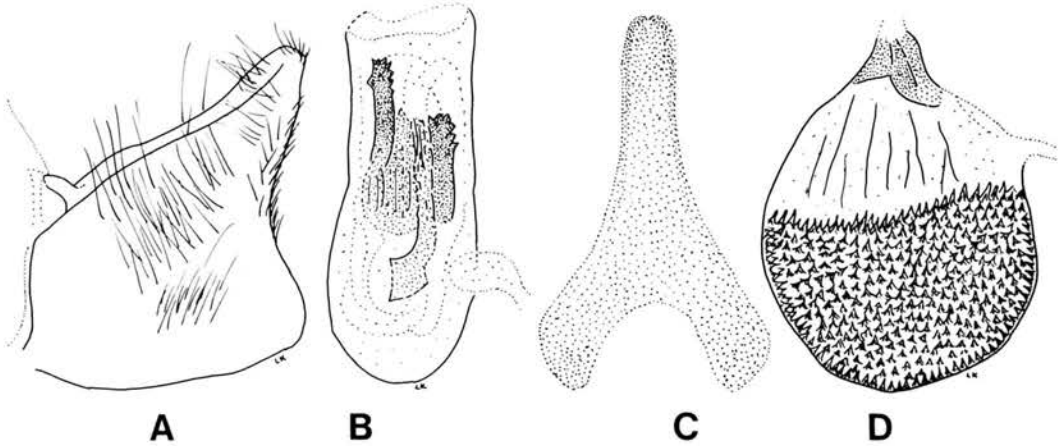
Koiraan ventraalilevyn haarukka on selvempi ja syvämpi kuin *E. exiguatan*; se muistuttaa lähinnä *E. dodoneatan* levyä (kuvat 2 c, 3 c). Aedoeaguksessa on kolme okaista, soikeahkoa kornuuttia. *E. exiguatan* aedoeaguksessa on niinkään kolme kornuuttia, joista kaksi on samanmuotoisia kuin *irriguata*lla, mutta kolmas on iso ja pitkänomainen. Itse asiassa se koos-

tuu kahdesta osasta, joita yhdistää toisiinsa kitinisoitunut "sarana". Tavanomaisessa preparaatissa *exiguatan* kornuutit näkyvät melko epämääräisen näköisenä tummana alueena, ks. kuvat 2 b ja 3 b. Naaraan bursa (parittelutasku) muistuttaa lähinnä *E. exiguatan* bursaa, mutta oka-alan koossa ja osin muodossakin on selvä ero, ks. kuvat 2 d ja 3 d.

Kuva 2. *E. irriguatan* genitaalit. a. koiraan ulkoiset genitaalit. b. ♂ aedoeagus. c. ♂ ventraalilevy, d. ♀ bursa.

Bild 2. *E. irriguata* s genitalier. a. Hanens yttre genitalier. b. ♂ aedoeagus. c. ♂ ventralplatta. d. ♀ bursa.

Kuva 3. *E. exiguata*n genitaalit. a. ♂ oikea lämssä. b. ♂ aedoeagus. c. ♂ ventraalileivy. d. ♀ bursa.

Bild 3. *E. exiguata*s genitalier. a. Hanens högra valva. b. ♂ aedoeagus. c. ♂ ventralplatta. d. ♀ bursa.

Elintavat

*Eupithecia irriguata*n toukan ilmoitetaan elävän tammella (*Quercus*) ja toisinaan pyökillä (*Fagus*). Se oleskelee mielellään puiden alimilla oksilla. Ruotsissa perhosen lentoaika on huhtikuun lopulta kesäkuun alkupuolelle (Pellmyr 1976). Suomalaisen yksilön (naaras) löytöpäivämäärä on 5.6.1984. Perhonen saatiin valorysällä V: Korppoosta (Tomas Rosling). Suojelusyistä on katsottu aiheelliseksi, että paikkaa ei ilmoiteta tarkemmin. Rysä oli rehevän, mm. tammaa ja pähkinää (*Corylus*) kasvavan lehdon tuntumassa. Ravintokasvinsa takia laji noudattaa esiintymisessään tammen levinneisyysaluetta; meikäläisen yksilön löytöpaikka vastaa melko tarkoin ulkomaisten esiintymispaikkojen kuvauksia.

Kirjallisuus Litteratur

- Skou, P. 1984. Nordens målare. Fauna bøger & Apollo bøger. København & Svendborg.
- Members of the British Entomological and Natural History Society 1981. British bugs. British Entomological & Natural History Society. London.
- Forster, W. & Wohlfahrt, Th. A. 1981. Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Band V. Spanner (Geometridae). Franckh'sche Verlagshandlung. Stuttgart.
- Bleszynski, S. 1965. Klucze do oznaczania owadow polski. Panstwowe wydawnictwo naukowe. Warszawa.

Kazlauskas, R. 1984. Lietuvos drugiai. Mokslas. Vilnius.

Pellmyr, Olle. 1976. Morfologiska och bionomiska karaktärer hos de i Fennoscandia och Danmark funna arterna inom *Eupithecia* Curt, *Gymnoscelis* Mab. och *Chloroclystis* Hb. (Lep. Geometridae). Karolinska skolan Örebro.

Eupithecia irriguata (Hb) påträffad i Finland

Utbredningsområde

*Eupithecia irriguata*s utbredningsområde sträcker sig från Mongoliet genom Iran, Kaukasus, Ryssland och Mindre Asien till Nordafrika och Västeuropa (Skou 1984). I södra England förekommer arten endast tämligen lokalt (British bugs 1981), I Mellaneuropa uppges den förekomma mycket sparsamt och lokalt på Alpernas sydsluttningar samt i Alpernas östra delar på upp till 800 meters höjd (Foster & Wohlfahrt 1981). I Polen förekommer arten på flera lokaler (Bleszynski 1965). *E. irriguata* har inte anträffats i Baltikum (Skou 1984, Kazlauskas 1984). I Danmark är arten vida spridd, men anträffas endast lokalt; i Norge har den påträffats på två lokaler (Grimstad, som stått för flera ex., samt Kristianstad). I södra Sverige känner man till flera etablerade förekomster (Skåne, Blekinge, Halland, Småland, Öland, Gotland, Västergötland; det nordligaste fyndet härstammar från Uppland)

(Skou 1984). *E. irriguata* förekommer över hela sitt utbredningsområde endast ställvis, men inom sin egen biotop kan den på endel lokaler förekomma tämligen rikligt.

Kännetecken

E. irriguata är tämligen lätt att artbestämma. Dess vingar är smala och spetsiga. Framvingarnas bottenfärg är vitt eller något gråaktig. Basfältet och området mellan den svarta mittpricken och framvingens framkant, samt vingens yttre kant är karakteristisk mörkgråa. Bakvingarnas bottenfärg är vit, men på vingens perifer delar förekommer ofta en mörkare skuggning. De långa, hårlika fjällen vid bakvingarnas baser är i allmänhet arttypiskt svarta (också hos *exiguata*!). Mittpricken framträder tydligt på såväl fram- som bakvingarna. Honan kan ha en tämligen mörk bottenfärg på framvingarna, vilket kan leda till att arten förväxlas med *E. exiguata* eller möjligen med *E. tantillaria*. Framvingarna är dock smalare och spetsigare hos *irriguata*, och dess bakvingar är till sin bottenfärg renare vita än hos ovan nämnda arter. Se bild 1.

Hanens ventralplatta är tydligare och djupare kluven än den hos *E. exiguata*, den påminner närmast om ventralplattan hos *E. dodoneata*-hanen (bilderna 2 c, 3 c). På aedoeagus finns tre taggiga, ovala cornuti. På *E. exiguata*s aedoeagus finns likaså tre cornuti, varav två har samma form som de hos *irriguata*, medan den tredje är stor och långsmal. I själva verket består den av två delar, som den tredje är stor och långsmal. I själva verket består den av två delar, som förenas av ett kitiniserat "gångjärn". I ett konventionellt preparat ser *exiguata*s cornuti ut som ett ganska oformligt, mörkt område, se bilderna 2 b och 3 b. Honas bursa påminner närmast om den hos *E. exiguata*, men det område som täcks av taggar uppvisar skillnader mellan arterna ifråga om både form och storlek. Se bilderna 2 d och 3 d.

Levnadsvanor

Larven hos *E. irriguata* uppges leva på ek (*Quercus*) och bok (*Fagus*). Den uppehåller sig gärna på trädens lägsta grenar. I Sverige flyger arten från slutet av april till början av juni (Pellmyr 1976). Datum för det finska fyndet (en hona) var 5.6.1984. Fjärilen fångades i en ljusfälla i Ab: Korpo (Tomas Roslin leg.). Eftersom vi vill skydda arten har vi inte uppgett närmare fyndort. Fällan hängde i närheten av en lummig lund med bl. a. ek och hassel (*Corylus*). Då arten livnar sig på ek, följer dess utbredning ekens utbredningsområde. Biotop

pen för vårt inhemska fynd motsvarar ganska väl de beskrivningar av utländska fyndorter som finns att tillgå.

Tiedotuksia jäsenistölle

Tulevia kokouksia

Joulukuu 9.12.1987 Jari Kaitila: Virolahden perhoset 1987. Sääntömääräinen syyskokous.

Tammikuu 20.1.1988 Kauri Mikkola: "Kolyma". Lisäksi yhteenveto uhanalaisten perhosten havainnoista kesältä 1987.

Helmikuu 10.2.1988 Mikrotiedonannot.

Maaliskuu 9.3.1988 Kauri Mikkola ja Pekka Vakkari: Melanismihavainnot. Sääntömääräinen kevätkokous.

Huhtikuu 13.4.1988 Ohjelma avoin.

Toukokuu 11.5.1988 Huutokauppa ja arpa-
jaiset, ohjelma osin avoin.

Nuorisosaoston kokouksia

Nuorisosaoston toiminta edelleen keskeytyksissä. Ongelmana on sopivan puheenjohtajan/vetäjän puute. Toiminta pyritään aloittamaan välittömästi em. ongelman tultua ratkaistuksi.

SEL SOCIETAS EUROPAEA LEPIDOPTEROLOGICA

SPS:n hallituksen jäseniltä voi jokainen SEL:stä, eurooppalaisesta perhostieteellisestä seurasta kiinnostunut, pyytää jäsenanomuskaavakkeen. Sel julkaisee Nota Lepidoptera -lehteä, joka sisältyy seuran jäsenmaksuun 50 DM vuodessa. Liittymismaksu uusille jäsenille on 5 DM. Jäsenille lähetetään lisäksi hyödyllisiä kylkiäisiä, kuten vuosittain ilmestyvä luettelo uusista julkaisuista, jäsenlista sekä silloin tällöin ilmestyviä seuran uutislehtisiä.

Jäsenanomukset tulee lähettää seuraavalla osoitteella:

Societas Europaea Lepidopterologica
Hemdener Weg 19, D-4290 Bocholt (WestF.)

Seuran lehden voi tilata myös ilman, että liittyy jäseneksi. Tilausmaksu on tällöin hie-
man korkeampi kuin varsinainen jäsenmaksu, joten liittyminen lienee mielekkäämpää. Irtonumeroita voi myös tilata edellä mainitusta osoitteesta.

MAKROTIEDONANNOT 1987

Seppo Repo

Records on Finnish Macrolepidoptera 1987

The article reports interesting Finnish Macrolepidoptera collected in 1987 as well as interesting findings of specimens collected in previous years thought not yet reported.

New species to Finnish fauna is: *Eupithecia irriguata* (Hübner) Additionally, there are 22 species reported new to the Finnish biogeographical provinces.

Kirjoittajan osoite — Author's address

Seppo Repo, Kivimäentie 10 E, SF-01620 Vantaa, Finland

Artikkelissa esitetään edellisen keräilykauden (1987) mielenkiintoisimmat suurperhoshavainnot sekä aikaisempien vuosien havaintoja, joita ei ole vielä julkaistu. Vanhempien havaintojen vuosiluku on tekstissä alleviivattu. Eräiden lajien kohdalla esitetään aluksi tiedossa oleva keräilykauden havaintojen kokonaismäärä (suluissa) ja tämän jälkeen yksityiskohteisempaa tietoa havainnoista.

Maalle uudeksi lajiksi ilmoitettiin: *Eupithecia irriguata* (Hübner). Uusia maakuntahavaintoja on 22 kappaletta.

Macromeddelanden 1986

Artikeln presenterar de intressantaste storfjärilsfynden år 1987 samt tidigare opublicerade observationer medel årtal. Först anges för endel arter totalandalet under säsången inom parentes och därefter mera detaljerade uppgifter om observationerna.

En för landet ny art anträffades:

Eupithecia irriguata (Hübner)

21 nya landskapsfynd noterades.

Papilionidea

Parnassius apollo (L.)

A:Föglö, heinäkuu 1987, useita näköhavaintoja, HBL, rauhoitettu laji.

Pieridae

Colias hyale (L.)

EK:Kotka Mussalo 670:49, 16.8.1980, 1 ♂ ja 16.8.1981, 2 ♂♂, MUS

Lycaenidae

Satyrium w-album (Knoch)

Ei havaintoja vuonna 1987.

Lycaena dispar (Hw.)

Useita näköhavaintoja, rauhoitettu laji.

Nymphalidae

Araschnia levana (L.) (n. 100 exx.)

PK:Ilomantsi, 21.6.1987., 17 ♂♂ 9 ♀♀, TEA & TER

PK:Ilomantsi, 4.7.1987, 15 exx., MRO

Clossiana polaris (B.)

KemL:Sodankylä Kiilopää 758:52, 27.6.1987, 1 ♂, LAE & LAL

Satyridae

Oeneis jutta (Hb.)

EnL:Annjalonji, 6.7.1980, 1 ex., JUN, HYJ & KAU, EnL:ile uusi

Drepanidae

Habrosyne pyritoides (Hfn.) (43 exx.)

U:Hanko 664:28, 30.6.—5.7.1986, 1 ♀, KUA & KUJ

U:Tvärminne 664:28, 25.6.—19.7.1987, 3 ♂♂ 6 ♀♀, HBL

U:Hanko 664:28, 29.6.—3.7.1987, 1 ♀ ja 4.—10.7.1987, 1 ♂, HYO, SAK, TEA, TER & VAO

U:Hanko 664:28, 5.7.1987, 2 ♂♂ 1 ♀, TER & TEA

U:Hanko 663:27, 7.7.1987, 1 ♀, KUJ

U:Porvoon mlk Söderskär 667:43, 29.7.—4.8.1987, 2 ♂♂, NOR

Geometridae

Archiaris notha (Hb.) (edellivuusia vähemmän)

U:Espoo 668:37, 1.5.1987, 1 ♂ 2 ♀♀ ja 3.5.1987 1 ♂ 1 ♀, HBL

- Scopula ornata* (Scop.)
U:Espoo Svinö, 12.8.1961, 1 ♂, K. Nissinen
U:Kirkkonummi Porkkala, 1.—5.7.1987, 1 ex.,
HYJ & JUN
- Xanthorhoe designata* (Hfn.)
KP:Vimpeli 701:33, 4.7.1985, 1 ex., KUA &
KUJ, **KP:lle uusi**
- Epirrhoe tartuensis* (Möls)
U:Hankoniemi, 8.7.1987, 1 ♂ 2 ♀♀, HBL
- Eulithis mellinata* (F.)
PP:Muho 718:45, 29.7.1986, 1 ex., 21.—22.7.1987,
1 ex. ja 12.—13.8.1987, 2 exx., R. Keinänen,
PP:lle uusi
- Chloroclysta truncata f. perfuscata* (Hw.)
PP:Muho 718:45, 9.7.1985, 1 ex., R. Keinänen
- Eupithecia irriguata* (Hb.)
A:Korpo, 5.6.1984, 1 ♀, T. Roslin. **Maalle uusi laji.**
- Eupithecia groenblomi* (Urb.)
EH:Lammi 677:39, 24.7.1987, 1 ♀, KAL
- Eupithecia expallidata* (Dbld.)
ES:Valkeala 6795:491, 31.7.1987, 1 ♀, T. Nikki
ES:Joutseno 678:59, 3.8.1987, 1 ♀, MRO
- Acasis viretata* (Hb.)
LK:Parikkala 682:63, 16.6.1987, 1 ♀, JOK, **LK:lle uusi**
- Itame loricaria* (Ev.)
LK:Parikkala 683:63, 1.7.1986, 2 ♀♀, JOK, **LK:lle uusi**
- Selenia dentaria* (F.)
LK:Parikkala 683:63, 17.6.1987, 1 ♂, JOK, **LK:lle uusi**
- Ourapteryx sambucaria* (L.) (n. 70 exx.)
LK:Parikkala Siikalahti, 8.7.1986, 1 ♀, JUN, LFG
& SRK, **LK:lle uusi**
PK:Kitee Otravaara, 9.7.1986, 1 ♂, JUN, LFG &
SRK, **PK:lle uusi**
ES:Imatra 678:59, 18.7.1987, 1 ♂ ja 30.7.1987, 1 ♂,
KÄR
ES:Imatra 678:59, 25.7.1987, n. 15 exx., 1.8.1987,
4exx. ja 23.7.1987, 1 ♂, MRO
EK:Virolahti 671:53, 18.—26.7.1987, 2 ♂♂, 1 ♀,
LUU, SIN, NUK & NUT
EK:Nuijamaa 676:58, 18.—26.7.1987, 2 ♂♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
ES:Joutseno 677:58, 18.—26.7.1987, 3 ♂♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
U:Hanko 663:27, 25.7.—2.8.1987, 1 ♂, KUJ
U:Helsinki Santahamina 6672:392, 23.8.1987,
1 ex., KUM
ES:Lappeenranta 677:57, 31.7.—3.8.1987, 1 ex.,
M. Huhtinen
U:Kirkkonummi Medvastö 66665:3677, 1.—3.8.
1987, 1 ♀, H. Virkkunen
U:Helsinki Vallisaari 677:38, 31.7.—5.8.1987,
1 ex., KOS & SOM
U:Porvoon mlk 668:43, 3.8.1987, 1 ♂, TEA & TER
EK:Joutseno 677:59, 5.8.1987, 1 ♀, TEA & TER
- Apocheima pilosaria* (D. & S.)
EH:Luopioinen 680:38, 4.5.1984, 1 ♂ ja 4.5.1986,
1 ♂, A. Tyrni
ES:Imatra 678:59, 28.4.1987, 1 ♂, KÄR
V:Parainen 669:23, 23.—29.4.1987, 4 exx., A.
Avanto, J. Finneman & A. Haarto, **V:lle uusi**
U:Porvoon mlk 670:43, 29.—30.4.1987, 1 ♂, LDT
U:Kirkkonummi 667:36, 2.—3.5.1987, 1 ♂, S. Kie-
ma & K. Rossi

- U:Sipoo 668:41, 3.5.1987, 3 ♂♂, LEP
- Hypomecis punctinalis* (Scop.)
U:Porvoon mlk 6680:446, 23.—25.6.1987, 1 ex.,
KUM
U:Helsinki 667:39, 26.6.—2.7.1987, 1 ♂, HBL
U:Helsinki Ristisaari, 7.—8.7.1987, 2 ♂♂, JUN
U:Sipoo 668:41, 8.7.1987, 1 ex., LEP

Lasiocampidae

- Castropacha quercifolia* (L.)
ES:Punkasalmi 685:62, 8.—9.7.1987, 1 ♂, K.
Rossi
ES:Joutseno 677:59, 21.—23.7.1987, 2 exx., MRO
EK:Virolahti 671:53, 24.—25.7.1987, 1 ♂, J. Päi-
vinen
EK:Vehkalahti Summa 671:50, 18.—26.7.1987,
1 ♂, LUU & SIN
EK:Virolahti kk 671:53, 18.—26.7.1987, 5 ♂♂, 1 ♀,
LUU, SIN, NUK & NUT
EK:Nuijamaa 676:58, 18.—26.7.1987, 5 ♂♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
ES:Joutseno 677:58, 18.—26.7.1987, 7 ♂♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
PK:Kitee 687:66, 18.—26.7.1987, 3 ♂♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
LK:Uukuniemi 685:65, 18.—26.7.1987, 1 ♂, LUU,
SIN, NUK & NUT
ES:Imatra 678:59, 2.8.1987, 1 ♂, KÄR
- Gastropacha populifolia* (Esp.)
V:Hiittinen 665:24, 8.—16.8.1987, 1 ♂, LUU, SIN,
V:lle uusi

Sphingidae

- Agrilus convolvuli* (L.)
EP:Vaasa Suvilahti 700:23, 28.8.1987, 1 ♀, S. Kon-
tiokari
- Hemaris ducalis* (Stgr.)
EK:Virolahti 671:53, toukokuun alku 1987, 1 ex.,
S. Leinikka & T. Rintanen, **importti**
- Macroglossum stellatarum* (L.)
ES:Lappeenranta 676:57, 20.6.1987, 1 ex., M.
Huhtinen

Notodontidae

- Leucodonta bicoloria* (D. & S.)
LK:Parikkala 682:63, 16.6.1987, 1 ♂, JOK, **LK:lle uusi**
LK:Parikkala 683:63, 8.7.1987, 2 ♂♂, K. Rossi
- Gluphisia crenata* (Esp.)
LK:Parikkala 682:63, 11.7.1987, 2 ♂♂, K. Rossi,
LK:lle uusi

Arctiidae

- Pelosia muscerda* (Hfn.) (14 exx.)
EK:Virolahti kk 671:53, 18.—26.7.1987, 3 ♂♂,
LUU, SIN, NUK & NUT
U:Pyhtää Kaunissaari 669:48, 24.—26.8.1987, 1 ♂,
LUU & MUS
- Eilema sororculum* (Hfn.)
U:Vantaa Tammisto, 6.6.1987, 1 ♂, HUO

- U:Vantaa Sotunki 668:39, 7.6.1987, M. Tyni
 U:Pyhtää Kaunissaari 669:48, 22.—28.6.1987, 1 ♂,
 LUU & MUS
Lithosia quadra (L.)
 U:Siuntio Pikkala 666:35, 29.8.1987, 1 ♂, T. Antikainen
Spilosoma urticae (Esp.)
 EK:Virolahti 671:53, ex larva 1972, 1 ♀, KAJ & KAP
Callimorpha dominula (L.)
 U:Helsinki Vallisaari 667:38, 21.—30.7.1987, 1 ex.,
 KOS & SOM
Tyria jacobaeae (L.)
 U:Hanko Tvärminne 664:28, 27.6.1987, 1 ♂, P. Ahlroth

Noctuidae

- Catocala sponsa* (L.)
 EK:Vehkalahti 669:52, 3.—17.8.1986, 1 ex. ja
 20.—27.8.1986, 1 ex., KUJ & M. Tyni
Neustrotia candidula (D. & S.)
 V:Hiittinen, 2.—7.8.1987, 1 ♂, SIN & LUU
Deltote bankiana (F.)
 EK:Virolahti kk 671:53, 15.—21.6.1986, 1 ♂, SIN
 & LUU
Nola aerugula (Hb.)
 KP:Alajärvi kk 699:33, 24.7.1987, 1 ex., S. Kontio-
 kari, **KPL:ile uusi**
Lamprotes c-aureum (Knoch) (5 exx.)
 U:Kirkkonummi Medvastö 6666:3677, 1.—
 3.8.1987, 1 ♂, H. Virkkunen
 U:Helsinki 667:39, 8.—16.8.1987, 1 ♂, FRE
Euchalcia modesta (Hb.) (28 exx.)
 U:Porvoon mlk 668:43, 19.7.1987, 1 ♂, 23.7.1987,
 1 ♀ ja 3.8.1987, 2 ♂♂ 2 ♀♀, TER & TEA
 U:Porvoon mlk 668:43, 1.8.1987, 2 ♂♂, PAK
 V:Vihti 670:36, 8.9.1987, 1 ex., E. Hindre, **V:ile
 uusi**
Autographa buraetica (Stgr.)
 U:Helsinki Tähtitorninmäki 667:38, 11.—
 24.7.1987, 1 ♀, LAE & LAL
 EH:Lammi 677:39, 18.—25.7.1987, 5 exx., KAL,
EH:ile uusi
 U:Helsinki Puotila, 30.7.1987, 1 ♀, KUJ
 U:Hanko 663:27, 21.8.1987, 1 ♂, KUJ
Autographa mandarina (Frr.) (runsaasti)
 U:Helsinki Vuosaari, 29.5.—3.6.1986, 1 ex., K.
 Vakkala
 PS:Iisalmi, 1986, 2 exx., M. Tallgren
Autographa excelsa (Kretsch.) (n. 300 exx.)
 ES:Imatra 678:59, 4.8.1987, 1 ♂, KÄR
 ES:Valkeala Nuoliniemi 6797:491, 12.8.1987, 1 ♂,
 T. Nikki
 EK:Vehkalahti 670:52, 15.8.1986, 1 ♂, KUJ & M.
 Tyni
 U:Helsinki Vallisaari 667:38, 21.—30.8.1987, 1 ex.,
 KOS & SOM
 ES:Joutseno 677:59 ja 678:59, 2.8.—3.9.1987, 43
 exx., MRO
Acronycta cuspis (b.) (8 exx.)
 EK:Vehkalahti 669:52, 2.—14.7.1986, 1 ♂, KUJ &
 M. Tyni
Acronycta tridens (D. & S.)
 PK:Tohmajärvi, 21.7.1987, 1 ♂, NOR
- Amphipyra pyramidea* (L.)
 U:Kirkkonummi Porkkala, 17.9.—1.10.1987, 1 ex.,
 HYO & JUN
 U:Hanko 663:27, 18.9.—2.10.1987, 1 ♂, KUJ
Phlogophora meticolosa (L.)
 U:Helsinki Santahamina 6672:392, 29.9.—
 4.10.1987, 1 ex., KUM
Ipimorpha contusa (Frr.)
 ES:Joutseno 677:59, 2.—4.8.1987, 1 ♂, MRO
Cosmia pyralina (D. & S.)
 U:Helsinki Laajasalo 667:39, 29.7.1986, 1 ♂, KUJ
 U:Pernaja Rabbas 6682:441, 22.8.1987, 1 ex.,
 KUM
 U:Helsinki Vallisaari 667:38, 21.—30.8.1987, 1 ex.
 ja 1.—13.9.1987, 3 exx., KOS & SOM
Apamea sublustris (Esp.)
 St:Rauma 674:20, 3.7.1986, 1 ♂, KUJ, **St:ile uusi**
Apamea oblonga (Hw.)
 PS:Kuopio 6981:532, 10.8.1985, 1 ♀ ja 13.8.1987,
 1 ♂, T. Antikainen
Apamea illyria (Frr.)
 KP:Vimpeli 700:34, 8.7.1985, 1 ♀, KUJ & KUA,
KP:ile uusi
Pharmatiphila nexa (Hb.)
 EK:Kotka Mussalo 670:49, 4.9.1983, 1 ♂, MUS
Elaphria venustula (Hb.)
 EK:Kotka Mussalo 670:49, 15.7.1982, 1 ♂, MUS
Cucullia fraudatrix Ev.
 V:Houtskär, 22.7.1967, 1 ex., M. Tallgren
Lithophane ornithopus (Hfn.)
 A:Lemland 667:11, 23.5.1987, 1 ♂, HYO, SAK,
 TEA & TER
Orthosia populati (F.)
 PH:Jyväskylä 690:43, 1.—14.5.1986, 7 ♂♂ 1 ♀,
 A. Mäkinen, **PH:ile uusi**
Mythimna turca (L.)
 EK:Kotka Haapasaaari 668:51, 31.7.—3.8.1987,
 1 ♂, 1 ♀, MUS
 U:Pyhtää Kaunissaari 669:48, 30.7.—4.8.1987,
 1 ♀, LUU & MUS
 ES:Valkeala Nuoliniemi 6795:491, 10.8.1987, 1 ♂,
 T. Nikki, **ES:ile uusi**
Euxoa lidia (Stoll)
 EK:Virolahti 671-672:54, 2.—7.8.1987, 1 ex.,
 S. Nenyé
Agrotis segetum (D. & S.)
 U:Helsinki Jätkäsaari 667:38, 11.—24.7.1987, 1 ♂,
 LAE & LAL
 U:Helsinki Vallisaari 667:38, 22.—30.7.1987, 1 ♀,
 KOS & SOM
Noctua orbona (Hfn.)
 U:Porvoon mlk Virskär 6680:446, 23.—28.8.1987,
 1 ex., KUM
 U:Kirkkonummi Porkkala, 29.8.—8.9.1987, 1 ♂,
 HYO & JUN
Peridroma saucia Hb.)
 U:Porvoon mlk Söderskär 666:43, 28.—30.9.1987,
 1 ♂, NOR
Xestia sexstrigata (Hw.)
 KP:Revonlahti, 24.8.1965, 1 ex., M. Tallgren,
KP:ile uusi, pohjoisin löytyö
Cerastis leucographa (D. & S.)
 PH:Jyväskylä 690:43, 10.5.1986, 1 ♂, A. Mäkinen,
PH:ile uusi

**Tiedonantoja jättäneistä henkilöistä
käytetyt kirjainlyhenteet**

FRE	Franssila, E.
HBL	Hublin, C.
HYJ	Hyttinen, J.
HYO	Hytönen, O.
JOK	Jokela, H.
JUN	Junnilainen, J.
KAJ	Kaitila, J-P.
KAL	Kaila, L.
KAU	Kauppinen, T.
KOS	Koskinen, P.
KUA	Kullberg, A.
KUM	Kumlander, B-G..
KÄR	Kärkäs, J.
LAE	Laasonen, E.
LAL	Laasonen, L.
LDP	Landtman, M.
LEP	Lepistö, V.
LFG	Löfgren, L.
LUU	Luukkonen, L.
MRO	Marttila, O.
MUS	Mussalo, V-M.
NOR	Nordenswan, G.
NUK	Nupponen, K.
NUT	Nupponen, T.
PAK	Pakkanen, P.
SAK	Saloranta, K.
SIN	Sinervirta, M.
SOM	Somerma, P.
SRK	Sarkkinen, E.
TEA	Tervonen, Arto
TER	Tervonen, Ari
VAA	Vaalamo, K.

**Baptriassa 4/86 julkaistuihin
tiedonantoihin seuraava korjaus
Rättelser**

Xestia sincera (H.S.)

EP:Kauhajoki 693:25, 8.8.1986, 1 ex., M.Saa-
rikoski, **EP:lle uusi**. Virhemääritys. Pitää
olla: *Xestia rhaetica* (Stgr.). Ei ole EP:lle uusi.

Vallisaaren suurperhosfauna

Päivö Somerma, Pekka Koskinen & Ilkka Jalas

Abstract

In the article the vegetation of Vallisaari island is briefly described. The list of Macrolepidopterafauna on the island bases on the studies writers have made on the area since the beginning of 1960's. The total list of species contains 549 species from 16 families.

Kirjoittajien osoitteet—Authors' addresses

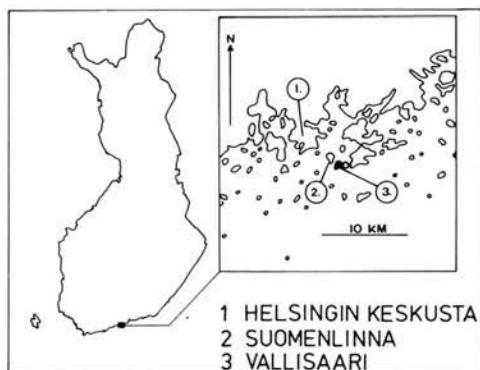
Päivö Somerma Laiduntie 18 as 8, SF-02300 Espoo, Finland

Pekka Koskinen Käsiyöläisentie 18 S 66, SF-00750 Helsinki, Finland

Ilkka Jalas Topeliuksenkatu 3 A, SF-00260 Helsinki, Finland

Johdanto

Vaikka tutkimusalue, Vallisaari (koordinaatit 667:38), sijaitsee Helsingin edustalla Suomenlahdella (kuva 1.), vain n. 3 km lähimmästä mantereen rannasta, se on kuitenkin suurelle yleisölle melko tuntematon saari.

Kuva 1. Vallisaaren sijainti

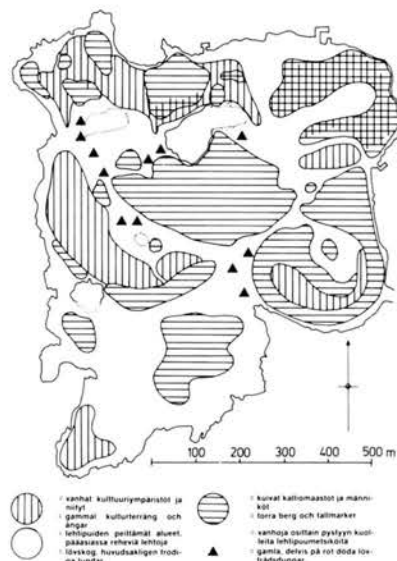
Figur 1. Helsingfors centrum = 1, Sveaborg = 2, Skanslandet = 3.

Liikkuminen, joka vaatii erikoisluvan, on hyvin tarkasti valvottua, sillä saari on Suomen puolustusvoimien omistuksessa. Viereisille Suomenlinnan saarille sitävästoin pääsy on vapaata, ja niinpä monille onkin tullut tutuksi Vallisaaren rehevä maisema siitä suunnasta katsottuna. Myös suuri osa Helsingin matkustajalavaliikenteestä kulkee Suomenlinnan ja Vallisaaren välisen Kustaanmiekan salmen kautta.

Kasvillisuudeltaan Vallisaari on hyvin monipuolinen. Perhosten esiintymistä ajatellen se

voidaan jakaa kolmeen pääbiotooppiin.

1. Kuivat kalliomaastot ja männiköt
2. Lehtomaastot
3. Vanhat kulttuuriympäristöt; lähinnä vanhojen varustusten suojaksi rakennettujen vallituksien kasvillisuus ja vanhojen rakennusten ja teiden ympärille muodostuneet niityt. Mainittujen biotooppien väleillä ilmenee erilaisia vaihtumisvyöhykkeitä, joilla kasvillisuus vaihtuu kontinuuminomaisesti biotoopista toiseen. Kuvassa 2 olevassa kartassa on yleistäen esitetty eri pääbiotooppien esiintymisen alueella.

Kuva 2. Pääbiotooppien sijoittuminen Vallisaarella
Figur 2. Huvudbiotopernas belägenhet på Skanslandet

Ensiksi mainittuja kuivia kallioita luonnehtivat kitukasvuiset männyt (*Pinus silvestris*) ja niiden seurana kasvavat pienikokoiset koivut (*Betula pendula*), haavat (*Populus tremula*), saarnet (*Fraxinus excelsior*), katajat (*Juniperus communis*) ja pihlajat (*Sorbus aucuparia*). Kenttäkerroksessa paljaiden kalliopintojen välissä kasvaa mm. seuraavanlaisia kasveja (+++ = runsaasti, ++ = paikoitellen, + = vain yksitellen).

<i>Achillea millefolium</i>	+++
<i>Allium scoenoprasum</i>	+
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	++
<i>Antennaria dioeca</i>	++
<i>Bromus hordeaceus</i>	+
<i>Calluna vulgaris</i>	+++
<i>Crepis tectorum</i>	++
<i>Deschampsia flexuosa</i>	++
<i>Dianthus deltoides</i>	++
<i>Fragaria vesca</i>	++
<i>Galium mollugo</i>	++
<i>Gnautia arvensis</i>	+
<i>Hieracium pilosella</i>	++
<i>Linaria vulgaris</i>	+
<i>Melampyrum pratense</i>	+
<i>Myosotis arvensis</i>	++

<i>Polygonatum odoratum</i>	+
<i>Polypodium vulgare</i>	+
<i>Rumex acetosella</i>	++
<i>Schleranthus annuus</i>	++
<i>Sedum acre</i>	+
<i>Sedum telephium</i>	+
<i>Silene rupestris</i>	+
<i>Solidago virgaurea</i>	++
<i>Stellaria graminea</i>	+
<i>Thlaspi alpestre</i>	++
<i>Trifolium medium</i>	+
<i>Trifolium repens</i>	+
<i>Veronica chamaedrys</i>	+
<i>Vicia tetrasperma</i>	+
<i>Viola tricolor</i>	+++
<i>Viscaria vulgaris</i>	+++

Valtaosaltaan saari kuitenkin on hyvin rehevää lehtomaastoa. Pääosa perhoshavainnoista on koottu saaren eteläosassa sijaitsevan Aleksanterin patterin lähialueelta. Tälle alueelle ovat tyypillisiä jalot lehtipuut, kuten lehmukset (*Tilia *vulgaris*) ja jalavat (*Ulmus glabra*). Lehmukset muodostavat muutaman sadan metrin mittaiset lehmuskujat, jotka kesäöinäkin ovat hyvin hämääriä (kts. kuva 3.).

Kuva 3. Rehevää Vallisaaren lehtoa
Figur 3. Frodig lund på Skanslandet

Muita lehdon puita ovat, tuomi (*Prunus padus*), tervaleppä (*Alnus glutinosa*), haapa (*Populus tremula*) ja vaahtera (*Acer platanoides*).

Rehevimmissä kohdissa lehtojen kenttäkerroksen kasvillisuus on hyvin niukka aiheutuen puiden varjostuksesta. Keväällä kevätaspekti näkyy selvästi esim: valkokuokkojen (*Anemone nemorosa*), kiurunkannuksen (*Corydalis solida*), käenrieskan (*Gagea minima*) ja imikän (*Pulmonaria officinalis*) kukkiessa. Ke-

sällä näiden pimeiden lehtojen kenttäkerroksen kasvillisuus koostuu pääasiassa seuraavista kasveista (+++ = runsaasti, ++ = paikoitellen, + = vain yksitellen).

<i>Aegopodium podagraria</i>	+++
<i>Allium schoenoprasum</i>	+
<i>Angelica sylvestris</i>	+
<i>Anthriscus sylvestris</i>	+
<i>Arctium tomentosum</i>	+
<i>Carduus crispus</i>	++
<i>Convallaria majalis</i>	++
<i>Dactylis glomerata</i>	+
<i>Deschampsia caespitosa</i>	+
<i>Dryopteris filix-mas</i>	++
<i>Epilobium angustifolium</i>	+
<i>Epilobium montanum</i>	+
<i>Filipendula ulmaria</i>	++
<i>Geum rivale</i>	++
<i>Geum urbanum</i>	+
<i>Hypericum maculatum</i>	+
<i>Lamium album</i>	+++
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	++
<i>Melandrium rubrum</i>	++
<i>Milium effusum</i>	+
<i>Oxalis acetosella</i>	+
<i>Paris quadrifolia</i>	+
<i>Plantago major</i>	+
<i>Polygonatum multiflorum</i>	+
<i>Polypodium vulgare</i>	+

<i>Ranunculus acris</i>	+
<i>Ranunculus fallax</i>	+
<i>Ribes alpinum</i>	++
<i>Ribes nigrum</i>	++
<i>Rumex acetosa</i>	+
<i>Scrophularia nodosa</i>	+
<i>Stellaria holostea</i>	+++
<i>Stellaria media</i>	++
<i>Taraxacum sp.</i>	+
<i>Trientalis europaea</i>	++
<i>Urtica dioica</i>	+++
<i>Valeriana officinalis</i>	++
<i>Veronoca chamaedrys</i>	+

Koska Vallisaarella on ollut jo sangen pitkään asutusta ja varuskuntatoimintaa, on luonnollista, että siellä esiintyy huomattavan runsaasti erilaisia viljelykarkulaisia. Lähellä pääkeräyspaikkaa kasvaa esim. viinimarjoja (*Ribes*), poppeleita (*Populus*), kaunokkeja (*Centaurea*), kultapalloja ja erilaisia ruusuja (*Rosa*). Muualla saarella on esim. runsaita piparjuuri- (*Armoracia rusticana*) ja kriikunakasvustoja (*Prunus insititia*), viimeksi mainitut tosin kärsivät pahoin talven 1986—1987 pakkasista. Vanhojen rakennusten ympärillä on runsaasti niittymäisiä alueita, joilla ei varsinaista kulutusta ole lainkaa (kuva 4).

Kuva 4. Vanhaa kulttuuriniittyä Vallisaaren pohjoisosasta

Figur 4. Gammal kulturäng i Skanslandet norra del

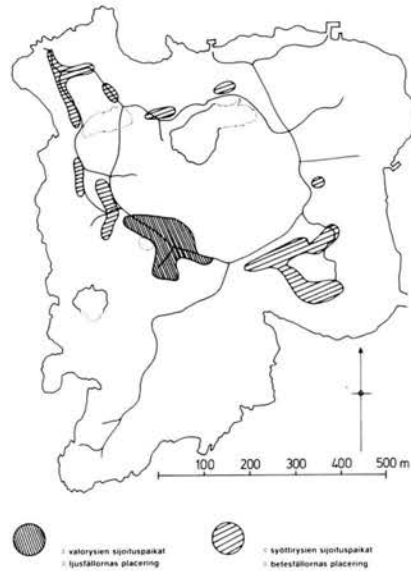
Näillä alueilla kasvaa esim. seuraavanlaisia kasveja (+++ = runsaasti, ++ = paikoitellen ja + = vain yksitellen):

<i>Aegopodium podagraria</i>	++
<i>Alchemilla vulgaris</i>	+++
<i>Anthriscus silvestris</i>	++
<i>Artemisia vulgaris</i>	+++
<i>Berteroa incana</i>	++
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	+++
<i>Campanula glomerata</i>	+
<i>Campanula patula</i>	++
<i>Campanula rotundifolia</i>	++
<i>Carduus crispus</i>	++
<i>Centaurea jacea</i>	++
<i>Dactylis glomerata</i>	++
<i>Deschampsia caespitosa</i>	++
<i>Deschampsia flexuosa</i>	++
<i>Dianthus deltoides</i>	++
<i>Epilobium angustifolium</i>	+++
<i>Euphrasia "officinalis"</i>	++
<i>Festuca rubra</i>	++
<i>Fragaria vesca</i>	+++
<i>Galium album</i>	++
<i>Galium boreale</i>	+++
<i>Galium *pomeranicum</i>	+++
<i>Hieracium pilosella</i>	+++
<i>Hieracium umbellatum</i>	++
<i>Hypericum perforatum</i>	++
<i>Lapsana communis</i>	++
<i>Lathyrus pratensis</i>	+++
<i>Leontodon autumnalis</i>	++
<i>Linaria vulgaris</i>	++
<i>Melandrium rubrum</i>	+
<i>Phleum pratensis</i>	+++
<i>Pimpinella saxifraga</i>	++
<i>Poa annua</i>	++
<i>Potentilla erecta</i>	++
<i>Rhinanthus minor</i>	+
<i>Rosa dumalis</i>	++
<i>Rubus idaeus</i>	+++
<i>Rumex acetosella</i>	++
<i>Scrophularia nodosa</i>	+
<i>Sedum telephium</i>	+
<i>Senecio vulgaris</i>	++
<i>Solidago virgaurea</i>	+++
<i>Tanacetum vulgare</i>	+++
<i>Taraxacum "officinale"</i>	++
<i>Trifolium medium</i>	++
<i>Trifolium repens</i>	++
<i>Veronica chamaedrys</i>	++
<i>Veronica officinalis</i>	+
<i>Veronica serpyllifolia</i>	+
<i>Vicia cracca</i>	+++
<i>Viola tricolor</i>	+++
<i>Urtica dioeca</i>	+++

Saaren keskiosissa on muutamia pienialaisia kosteikkoja, joiden merkitys kosteikkolajien esiintymiseen saattaa olla suuri. Pääasiallisena kasvillisuutena näillä biotoopeilla ovat erilaiset sarat (*Carex*), suovehka (*Calla palustris*), kurjenjalka (*Potentilla palustris*) ja kortteet (*Equisetum fluviatile*).

Aineisto

Kirjoittajista kaksi ensin mainittua on kerännyt tutkimusalueella yhtäjaksoisesti vuodesta 1977 alkaen. Pääasiallisina pyyntivälineinä ovat olleet valorysät ja syöttirysät mallia Jalas (Jalas 1969). Pyydysten määrä on vaihdellut vuosittain (5–8 valorysää ja 8–12 syöttirysää). Valorysissä on lamppuina käytetty 160 W:n sekavalolamppuja, ja rysien paikka on ollut suhteellisen vakio (kts. kuva 5) sähköpistokkeiden sijainnin takia. Syöttirysien paikkaa sitävastoin on pyritty muuttamaan alueellisen kattavuuden lisäämiseksi. Pyynti on normaalisti aloitettu toukokuun alussa ja se on päätetty lokakuun alussa.

Kuva 5. Valo- ja syöttirysien sijaintipaikat
Figur 5. Ljus- och betesfällornas placering

Edellä mainittuja havintoja on täydennetty I. Jalaksen muistiinpanojen ja kokoelman avulla. Näin menetellen on havainnointijakso saatu ulottumaan aina 1960-luvun alkupuolelle. Koska useimmilta havainnointivuosilta ei ollut käytössä täydellisiä muistiinpanoja, päätettiin lajiluettelossa merkitä runsaudet tarkasti vain silloin, kun kyseistä lajia on tavattu vain joitain kertoja. Tarkkoja tietoja yksilömääristä ilmoitetaan myös silloin, jos saadut yksilöt ovat tulleet poikkeuksellisella tavalla (esim. kaikki samalla pyydysten kokemiskerralla tai vuonna jne.) tai jos lajin kannan kehitys on ollut voimakasta.

Päiväperhosia on havainnointi lähinnä saa-

ren niitymäisillä kohdilla, mutta myös metsässä kulkevien teiden varsilta.

Vallisaaren suurperhoslajisto

Havainnointijakson aikana Vallisaaresta löydettiin kaikkiaan 549 suurperhoslajia 16 perhosheimosta. Jakauma eri heimoihin oli seuraava:

Hesperidae	3
Pieridae	6
Nymphalidae	6
Satyridae	3
Lycanidae	6
Lasiocampidae	6
Sphingidae	9
Notodontidae	23
Dilobidae	1
Lymantridae	2
Endrosidae	3
Arctidae	18
Noctuidae	247
Drepanidae	3
Thyatiridae	6
Geometridae	207

Lajisto esitellään seuraavassa luettelomuodossa. Täydentävänä tietona luettelossa usein annetaan saatu yksilömäärä, jos lajia on saatu niukasti, ilmoitetaan saatujen yksilöiden määrä ja useammin esiintyneistä käyttäen +, ++, +++ estimaattia lajin runsaudesta (+ = lajia saadaan vuosittain muutamia yksilöitä, tai se puuttuu saaliista vain satunnaisesti, ++ = lajia saadaan joka vuosi 5—25 exx ja +++ = laji esiintyy joka vuosi runsaana). Jos lajia on saatu vain joitakin yksilöitä, on luettelo merkitty ne vuodet, joihin lajia on saatu, sekä saatu yksilömäärä.

Lajit on esitetty Suomen suurperhosten luettelon 1975 mukaisessa järjestyksessä (Helsingin Hyönteisvaihtoyhdistys 1975). Auktoriteettilyhenteet on jätetty luettelosta pois. Tarvittaessa ne voi katsoa mainitusta luettelosta.

HESPERIOIDEA

Hesperidae	
Carterocephalus silvicola	+
Ochlodes venata	++
Thymelicus lineola	+++

PAPILIONOIDEA

Pieridae	
Pieris brassicae	++
Pieris rapae	+

Pieris napi	+++
Anthocharis cardamines	+
Gonepteryx rhamni	+
Leptidea sinapis	+

Nymphalidae	
Nymphalis antiopa	+
Inachis io	++
Vanessa atalanta	+
Vanessa cardui	+
Aglais urticae	+++
Polygonia c-album	++

Satyridae	
Aphantopus hyperantus	+++
Erebia ligea	+
Coenonympha pamphilus	+++

Lycanidae	
Callophrys rubi	++
Heodes virgaureae	++
Palaeochrysophanus hippothoe	+
Celastrina argiolus	+
Plebejus argus	++
Plebicula amanda	++

BOMBYCOIDEA

Lasiocampidae	
Lasiocampa trifolii	+
Lajia ei ole tavattu viimeisinä 5 vuotena.	
Macrothylacia rubi	+
Malacosoma castrensis	+
Trichiura crataegi	+
Poecilocampa populi	+++
Cosmotriche potatoria	+

SPHINGINOIDEA

Sphingidae	
Sphinx ligustri	+
Sphinx pinastri	++
Mimas tiliae	++
Smerinthus ocellatus	++
Laothoe populi	+++
Laothoe amurensis	1984
Hyles gallii	++
Deilephila elpenor	++
Deilephila porcellus	++

NOCTUOIDEA

Notodontidae	
Harphyia bicuspis	+
Harphyia furcula	+
Harphyia bifida	+
Cerura vinula	+
Stauropus fagi	1984
Gluphisia crenata	++
Pheosia tremula	+++
Pheosia gnoma	+++
Notodonta dromedarius	++
Notodonta torva	++
Tritophia tritophus	+

Eligmodonta ziczac	++	Noctua fimbriata	1964, 1965,
Leucodonta bicoloria	+		1975, 1982,
Odontosia carmelita	+		1986
Odontosia sieversi	++	Noctua chardinyi	++
Ptilodon capucina	+++	Laji on runsastunut viime	
Pterostoma palpinum	++	vuosina. Vuosittain saadaan	
Phalera bucephala	+	n. 10 exx.	
Clostera anastomosis	1972 (2 exx.),	Spaelotis ravida	1965, 1972
	1974 (2 exx.)	Spaelotis suecica	1970, 1972,
Clostera curtula	++		1976 (5 exx.),
Clostera anachoreta	+		1980, 1981, 1982
Clostera pigra	+++	Opigena polygona	1969, 1970
Dasychira budipunda	1984	Graphiophora augur	+++
		Eugraphe subrosea	++
Dilobidae		Paradiarsia sobrina	++
Diloba coeruleocephala	1974	Lycophotia porphyrea	+++
		Diarsia mendica	+++
Lymantridae		Diarsia dahliei	+++
Leucoma salicis	+	Diarsia brunnea	+++
Lymantria monacha	1982, 1986	Diarsia rubi	+++
		Amathes speciosa	+
Endrosidae		Amathes alpicola	+
Comacla senex	+++	Amathes c-nigrum	+
Philea irrorella	+	Amathes triangulum	+++
Pelosia muscerda	1980, 1982	Amathes ashworthii	+
	(3 exx.), 1984	Ollut kateissa viimeiset	
		4 vuotta.	
Arctidae		Amathes baja	+++
Cybosia mesomella	++	Amathes castanea	+
Eilema depressa	+	Amathes collina	+
Eilema cereola	1970	Amathes sextrigata	+++
Eilema lutarella	+++	Amathes xanthographa	+++
Eilema complana	+++	Naenia typica	+
Eilema lurideola	+++	Eurois occulta	+++
Eilema griseola	1970, 1973,	Anaplectodes prasina	+++
	1974 (n.50 exx.),	Cerastis rubricosa	+++
	1975 (n.35 exx.),	Cerastis leucographa	++
	1984	Mesogona oxalina	1980, 1983
Atolmis rubricollis	+	Discestra trifolii	++ (1987 lex.)
Coscinia cribraria	+	Hada proxima	+
Phragmatobia fuliginosa	+	Hada nana	+++
Spilarctia lutea	++	Polia bombycina	+++
Spilosoma menthastri	+++	Polia hepatica	+++
Cynia mendica	++	Polia nebulosa	+++
Diacrisia sannio	++	Heliophobus reticulata	++
Arctia caja	+	Mamestra brassicae	+
Panaxia dominula	1976, 1987	Mamestra persicariae	1984
Celama centonalis	++	Mamestra contigua	++
Nola cucullatella	+	Mamestra thalassina	+++
		Mamestra suasa	+++
Noctuidae		Mamestra oleracea	+++
Euxoa obelisca	++	Mamestra pisi	++
Euxoa tritici	+++	Mamestra biren	++
Euxoa nigricans	+++	Mamestra bicolorata	+
Scotia vestigialis	+	Hadena rivularis	+++
Scotia segetum	+	Hadena perplexa	++
Scotia clavis	++	Hadena compta	+
Scotia exclamationis	+++	Hadena confusa	+++
Scotia ypsilon	++	Hadena albimacula	+
Ochropleura plecta	+++	Hadena bicurris	+++
Standfussiana lucerneae	+	Eriophygodes imbecilla	1964, 1966
Rhyacia grisescens	++	Lajia saatu viime vuosina-	
Chersotis cuprea	+++	kin vain yksitellen. Usein	
Noctua pronuba	+++	kadoksissa monta vuotta.	
Noctua orbona	1965, 1974	Cerapteryx graminis	+++
Noctua comes	1984	Tholera cespitis	+++

<i>Tholera decimalis</i>	+++	<i>Dipterygia scabriuscula</i>	+++
<i>Panolis flammea</i>	++	<i>Rusina ferruginea</i>	+++
<i>Orthosia opima</i>	++	<i>Thalophila matura</i>	1984
<i>Orthosia populeti</i>	+++	<i>Trachea atriplicis</i>	+
<i>Orthosia cracilis</i>	++	<i>Euplexia lucipara</i>	+++
<i>Orthosia stabilis</i>	++	<i>Ipimorpha retusa</i>	++
Laji on runsastunut viime vuosina. Saadaan vuosittain nykyään 15-25 exx.		<i>Ipimorpha subtusa</i>	+++
<i>Orthosia incerta</i>	+++	<i>Ipimorpha contusa</i>	1973, 1974 (2exx.)
<i>Orthosia gothica</i>	+++	<i>Enargia paleacea</i>	+++
<i>Mythimna conigera</i>	+++	<i>Enargia ypsilon</i>	++
<i>Mythimna ferrago</i>	+	<i>Cosmia trapezina</i>	+++
<i>Mythimna straminea</i>	+	<i>Cosmia pyralina</i>	+ (vuonna 1986 13 exx.)
<i>Mythimna impura</i>	+++	<i>Hyppa rectilinea</i>	+++
<i>Mythimna pallens</i>	++	<i>Actinotia popyodon</i>	+++
<i>Mythimna obsoleta</i>	+++	<i>Apamea monoglypha</i>	+++
<i>Mythimna comma</i>	++	<i>Apamea sublustris</i>	+++
<i>Cucullia argentea</i>	1977	<i>Apamea crenata</i>	+++
<i>Cucullia umbratica</i>	+	<i>Apamea lateritia</i>	+++
<i>Calophasia lunula</i>	++	<i>Apamea furva</i>	+++
<i>Iteophaga viminalis</i>	++	<i>Apamea rubirena</i>	1984, 1986
<i>Brachionycha nubeculosa</i>	++	<i>Apamea oblonga</i>	++
<i>Dasypolia templi</i>	+++	<i>Apamea remissa</i>	+++
<i>Lithomia solidaginis</i>	+++	<i>Apamea unanimis</i>	+
<i>Lithophane socia</i>	+++	<i>Apamea illyria</i>	++
<i>Lithophane furcifera</i>	++	<i>Apamea sordens</i>	++
<i>Lithophane consocia</i>	+++	<i>Apamea scolopacina</i>	1980, 1981, 1984:stä vuosittain muutama (1987 16 exx.)
<i>Xylena vetusta</i>	++		
<i>Xylena exoleta</i>	1975	<i>Apamea pabulatricula</i>	+++
<i>Allophyes oxyacanthae</i>	+	<i>Apamea ophiogramma</i>	+
<i>Blepharita amica</i>	+	<i>Oligia strigilis</i>	++
<i>Blepharita satura</i>	++	<i>Oligia latruncula</i>	+++
<i>Blepharita adusta</i>	++	<i>Oligia furuncula</i>	++
<i>Polymixis polymita</i>	+	<i>Oligia literosa</i>	++
<i>Polymixis gemmea</i>	+++	<i>Mesapamea secalis</i>	++
<i>Antitype chi</i>	++	<i>Mesapamea scalella</i>	+++
<i>Ammocodia caecimacula</i>	+++	<i>Photedes minima</i>	+
<i>Eupsilia transversa</i>	+++	<i>Photedes fluxa</i>	+++
<i>Conistra vaccinii</i>	+++	<i>Photedes pygmina</i>	++
<i>Conistra rubiginea</i>	++	<i>Luperina testacea</i>	+
<i>Agrochola circellaris</i>	+++	<i>Amphipoea oculea</i>	+++
<i>Agrochola lota</i>	+++	<i>Amphipoea fucosa</i>	+++
<i>Agrochola macilenta</i>	+++	<i>Amphipoea lucens</i>	+
<i>Agrochola helvola</i>	+++	<i>Hydraecia micacea</i>	+++
<i>Agrochola litura</i>	+++	<i>Hydraecia nordstroemi</i>	+++
<i>Parastichtis suspecta</i>	+++	<i>Hydraecia ultima</i>	1972
<i>Cirrhia togata</i>	+++	<i>Gortyna flavago</i>	++
<i>Cirrhia icteritia</i>	+++	<i>Calamia tridens</i>	++
<i>Cirrhia citrigo</i>	+++	<i>Staurophora celsia</i>	+++
<i>Cirrhia gilvago</i>	1982	<i>Celaena haworthii</i>	+
<i>Dipterocome alpium</i>	1970, 1974, 1980	<i>Celaena leucostigma</i>	+++
<i>Apatele megagephala</i>	+++	<i>Nonagria typhae</i>	++
<i>Apatele leporina</i>	+	<i>Archanara dissoluta</i>	+
<i>Apatele alni</i>	+	<i>Archanara sparganii</i>	+
<i>Apatele cuspis</i>	1972, 1981	<i>Archanara algae</i>	+
<i>Apatele psi</i>	++	<i>Rhizedra lutosa</i>	++
<i>Apatele strigosa</i>	1974 (2exx.)	<i>Sedina buettneri</i>	1975, 1983
<i>Apatele auricoma</i>	++	<i>Arenostola phragmitidis</i>	+
<i>Apatele euphorbiae</i>	+	<i>Hoplodrina alsines</i>	+++
<i>Apatele rumicis</i>	+++	<i>Hoplodrina blanda</i>	+++
<i>Cryphia raptricula</i>	+++	<i>Spodoptera exigua</i>	1964 (yli 50 exx.)
<i>Amphipyra pyramidea</i>	1973, 1975, 1978, 1986	<i>Caradrina morpheus</i>	+++
<i>Amphipyra perflua</i>	+++	<i>Caradrina albina</i>	++
<i>Amphipyra tragopogonis</i>	+++		

Caradrina selini	++
Caradrina clavipalpis	+
Athetis pallustris	++
Athetis lepigone	++
Pyrrhia umbra	+
Axylia putris	+++
Jaspidia pygarga	++
Eustrotia uncula	++
Eustrotia candidula	1984
Nycteola degenerana	++
Nycteola asiatica	1981
Earias chlorana	1972 (2 exx.), 1974 (3 exx.), 1975 (2 exx.), 1976, 1977
Bena fagana	++
Colocasia coryli	++
Abrostola triplasia	+++
Abrostola trigemina	++
Syngrapha interrogatioris	++
Chrysoptera c-aureum	1966, 1974, 1983, 1984, 1985
Polychrysis moneta	+
Diachrysis chrysis	+++
Macdunnoughia confusa	++
Autographa macrogamma	+
Autographa gamma	++
Autographa mandarina	+++
Ensimmäiset yksilöt saatiin	
1980-luvun alussa. Nykyisin	
lajia tavataan useita	
kymmeniä joka vuosi.	
Autographa pulchrina	+++
Autographa iota	+
Autographa bractea	+++
Autographa excelsa	1969, 1987
Plusia festucae	+++
Plusia putnami	++
Catocala adultera	+
Catocala fraxini	++
Kesällä 1987 ei havaittu	
ainuttakaan yksilöä.	
Catocala nupta	1981
Catocala pacta	1985
Ephesia fulminea	1974 (2 exx.)
Ectypa glyphica	+
Scoliopteryx libatrix	++
Lygephila pastinum	+++
Lygephila craccaea	+
Lygephila viciae	+
Laspeyria flexula	+
Colobochyla salicalis	++
Parascotia fuliginaria	+++
Rivula sericealis	+++
Chytolita cribrumalis	+
Microchilo tentacularia	+++
Zanclognatha barbalis	++
Zanclognatha tarsipennalis	+
Zanclognatha grisealis	+
Trisateles emortualis	+
Paracolax claucinalis	++
Bomolocha crassalis	++
Hypena rostralis	+
Hypena proboscidalis	+++
Schrankia costaestrigalis	++

GEOMETROIDEA

Drepanidae	
Falcaria lacertinaria	+++
Drepana falcataria	+++
Drepana curvatula	++
Thyatiridae	
Thyatira batis	+++
Habrosyne pyritoides	1966, 1971 (2 exx.), 1981, 1982
Tethea ocularis	+
Tethea or	++
Ochropacha duplaris	+++
Achlya flavicornis	+++
Geometridae	
Discoloxia blomeri	+++
Ensimmäiset yksilöt 1980-	
luvun alussa. 1987 lajia	
havaittiin vain 10 exx.	
Euchoeca nebulata	+
Asthena albulata	+
Hydraelia testacea	+
Hydraelia flammeolaria	+++
Venusia cambrica	1974
Spargania luctuata	++
Oporinia autumnata	+++
Vain muutama vuonna 1987	
Operophtera fagata	+++
Vain muutama vuonna 1987	
Operophtera brumata	+++
Vain muutama vuonna 1987	
Larentia clavaria	++
Ei havaintoa vuonna 1987	
Pelurga comitata	+++
Mesoleuca albicillata	++
Calostigia aptata	+
Calostigia olivata	+
Calostigia pectinataria	+++
Lampropteryx otregiata	+
Lampropteryx suffumata	++
Coenotephria ocellata	+++
Lygris prunata	+++
Lygris testata	+++
Lygris populata	+++
Lygris mellinata	+++
Lygris pyropata	+
1965 laji oli yleinen	
(us. kymmeniä yksilöitä).	
Harvinaistuminen alkoi jo	
60-luvun lopulla. 1970-lu-	
vulla lajia saatiin vielä usei-	
ta yksilöitä vuosittain. 1980-	
luvulla vain kolme yksilöä.	
Lygris pyraliata	+++
Diactinia capitata	+
Diactinia silacea	+++
Chlorochlysta siterata	+++
Chlorochlysta miata	+++
Chlorochlysta truncata	+++
Chlorochlysta latefasciata	++
Chlorochlysta citrata	+++
Cidaria fulvata	++
Plemyria rubiginata	+++
Thera variata	++

Thera obeliscata	++	Euphyia unangulata	++
Thera cognata	++	Orthonama obstipata	1975, 1980
Thera juniperata	+++	Orthonama lignata	++
Thera firmata	+++	Xanthorhoe munitata	++
Thera serraria	+	Xanthorhoe fluctuata	+++
Eustroma reticulata	+	Xanthorhoe annotinata	++
Electrophaes corylata	++	Xanthorhoe montanata	+++
Hydriomena furcata	+++	Xanthorhoe quadrifasciata	+++
Hydriomena coerulea	+++	Xanthorhoe spadicearia	+++
Hydriomena ruberata	+++	Xanthochoe ferrugata	++
Coenocalpe lapidata	+	Xanthorhoe biriviata	+
Horisme tersata	+	Xanthorhoe designata	+++
Rheumaptera undulata	+	Scotopteryx chenopodiata	+++
Rheumaptera hastata	+	Catarhoe cucullata	++
Triphosa dubitata	+++	Catarhoe rubidata	+
Eupithecia tenuiata	++	Epirrhone tristata	+
Eupithecia immundata	++	Epirrhone hastulata	+
Eupithecia plumbeolata	+++	Epirrhone galiata	++
Eupithecia pini	+	Epirrhone alternata	+++
Eupithecia bilunulata	+	Camptogramma bilineata	+++
Eupithecia linariata	++	Mesotype virgata	+
Eupithecia exigua	++	Anaitis plagiata	1965 (5 exx.), 1966, 1976, 1983, 1985
Eupithecia valerianata	+	Anaitis praeformata	++
Eupithecia palustraria	++	Odezia atrata	++
Eupithecia venosata	+	Lythria purpurata	++
Eupithecia egenaria	+	Lobophora halterata	++
Eupithecia centaureata	++	Lobophora sexalata	+
Eupithecia trisignaria	+	Trichopteryx viretata	++
Eupithecia intricata	+++	Trichopteryx carpinata	+++
Eupithecia satyrata	+++	Sterrha serpentata	+++
Eupithecia tripunctaria	+	Sterrha dimidiata	++
Eupithecia absinthiata	+++	Sterrha pallidata	++
Eupithecia assimilata	+++	Sterrha sylvestriaria	+
Eupithecia vulgata	+++	Sterrha biselata	+++
Eupithecia denotata	+	Sterrha inornata	++
Eupithecia castigata	+++	Sterrha aversata	+++
Eupithecia icterata	+++	Sterrha emarginata	+++
Eupithecia succenturiata	+++	Cyclophora albipunctata	++
Eupithecia subumbrata	+	Cyclophora pendularia	+
Eupithecia subnotata	+	Calothysania amata	++
Eupithecia sinuosaria	++	Scopula ternata	+++
Eupithecia indigata	++	Scopula immorata	+++
Eupithecia pimpinellata	++	Scopula rubiginata	1973
Eupithecia nanata	+	Scopula incanata	++
Eupithecia innotata	+	Scopula lactata	+++
Eupithecia virgaureata	++	Scopula immutata	+++
Eupithecia sobrinata	+++	Scopula virgulata	1968
Eupithecia lariciata	+	Scopula ornata	1985
Eupithecia tantillaria	++	Abraxas grossulariata	++
Eupithecia conterminata	++	Ei havaintoa vuonna 1987	
Eupithecia lanceata	+++	Clospilos sylvata	+++
Gymnoscelis pumilata	++	Vain 2 vuonna 1987	
Calliclystis chloerata	++	Lomaspilis marginata	+++
Calliclystis rectangulata	++	Semiothisa notata	+++
Calliclystis debiliata	+++	Semiothisa alternaria	+++
Aticollix sparsata	++	Semiothisa signaria	+
Perizoma didymata	+++	Semiothisa liturata	+++
Perizoma parallelolineata	+++	Semiothisa chlatrata	+++
Perizoma sagittata	+	Itame wauaria	+++
Perizoma taeniata	++	Itame fulvaria	+++
Perizoma affinitata	+++	Itame loricaria	++
Perizoma alchemillata	+++	Cepphis advenaria	++
Perizoma hydrata	++	Anagoga pulveraria	+++
Perizoma bifaciata	++	Plagodis dolabraria	++
Perizoma blandiata	+++	Ei havaintoa vuonna 1987	
Perizoma albulata	+++		
Perizoma flavofasciata	++		

<i>Epistograptis luteolata</i>	+++
<i>Epione repandaria</i>	++
<i>Epione vespertaria</i>	++
<i>Epirranthis diversata</i>	++
<i>Ennomos autumnaria</i>	++
Ei havaintoa vuonna 1987	
<i>Ennomos alniaria</i>	+++
Ei havaintoa vuonna 1987	
<i>Ennomos fuscantaria</i>	+
Ei havaintoa vuonna 1987	
<i>Selenia bilunaria</i>	++
<i>Selenia lunaria</i>	++
<i>Selenia tetralunaria</i>	++
<i>Gonodontis bidentata</i>	+++
<i>Crocallis elinguaris</i>	+++
<i>Ourapteryx sambucaria</i>	1975, 1976, 1978 (2 exx.), 1982, 1986, 1987
<i>Angerona prunaria</i>	+
<i>Lycia hirtaria</i>	+++
<i>Biston strataris</i>	1987
<i>Biston betularis</i>	++
<i>Agriopis aurantaria</i>	+++
Vain kolme havaintoa vuonna 1987	
<i>Erannis defoliaria</i>	+++
Ei havaintoa vuonna 1987	
<i>Cleora cinctaria</i>	+++
<i>Deileptenia ribeata</i>	+
<i>Alcis repandata</i>	+++
<i>Arichanna melanaria</i>	++
<i>Boarmia roboraria</i>	++
<i>Boarmia punctinalis</i>	1984 (2 exx.)
<i>Ectropis bistortata</i>	+++
<i>Ectropis consonaria</i>	1985
<i>Aethalura punctulata</i>	+++
<i>Ematurga atomaria</i>	+++
<i>Bupalus piniarius</i>	+++
<i>Cabera pusaria</i>	+++
<i>Cabera exanthemata</i>	+++
<i>Bapta bimaculata</i>	+++
<i>Bapta temerata</i>	++
<i>Hylaea fasciaria</i>	+++
<i>Gnophos myrtillata</i>	++
<i>Gnophos obscurata</i>	++
<i>Siona lineata</i>	+++
<i>Geometra papilionaria</i>	++
<i>Thetidia smaragdaria</i>	++
<i>Hemithea aestivaria</i>	1968
<i>Jodis lactearia</i>	+
<i>Jodis putata</i>	+++

Vallisaaren lajimäärää (549 lajia) voidaan pitää erittäin korkeana, kun huomioidaan saaren pinta-ala (vain n. 3/4 km²). Etelä-Suomessa on pitkiä perhosten havainnointijaksoja tehty esim. Mäntyharjulla (kts. Peltonen 1986, 1987) ja Lohjalla (kts. Krogerus 1986). Ensin mainitun alueen lajimääräksi on havaittu 571, josta päiväperhosia 67 lajia. Lohjan-Karjalohjan alueen lajimääräksi ilmoitetaan 663 lajia, mutta ko. luku sisältää ilmeisesti aikaisemmin käytössä olleen systematiikan mukaisia, nyt-

temmin suurperhosista poistettuja lajeja. Päiväperhosten lajimääräksi ko. alueella ilmoitetaan 70. Kun jätetään huomioimatta päiväperhoset (joiden kartoitus Vallisaareissa ei ole ollut erityisen intensiivistä, vain 24 lajia havaittu) voidaan todeta, että saaren lajimäärä vastaa hyvinkin suurten alueiden havaittuja lajimääriä.

Saaren kuuluminen Suomen puolustusvoimille takaa sen, että pääkaupunkiseudulle tyypillinen luonnon tuhoutuminen liiallisen kuluksen seurauksena ei uhkaa nykyisellään alueen erittäin monipuolista kasvillisuutta ja runsasta eläimistöä.

Kiitokset

Erityiset kiitokset Suomen puolustusvoimille siitä joustavuudesta ja ystävällisyydestä, jolla sen henkilökunta on suhtautunut vuosia jatkuneeseen toimintaamme saarella.

Kirjallisuus

- Helsingin hyönteisvaihtoyhdistys 1975: Suomen suurperhosten luettelo. Helsingin yliopiston monistuspalvelu, Helsinki.
- Jalas, I. 1969: Perhostenkeräilijän opas. Otava Helsinki.
- Krogerus, H. 1986: Fjärilsakttagelser i Lojo-Karislojo omrdet 1985. Baptria 11: 13—14.
- Peltonen, O. 1986: Keräilytuloksia Mäntyharjulta ja Joutsenosta v.1986. Baptria 11: 15—16.
- Peltonen, O. 1987: Keräilytuloksia Mäntyharjun sekä Joutsenon-Imatran alueelta v. 1986. Baptria 12: 19—20.

Skanslandets fjärilsfauna

Undersökningsområdet, d.v.s. Skanslandet är för den stora allmänheten ett tämligen okänt område, trots att ön ligger blott 2 km från närmaste fastland och direkt utanför inloppet till Helsingfors hamn.

Skanslandets frodiga natur på andra sidan av Gustafsvårdssundet kan fritt beskådas från Sveaborgssidan dit allmänheten har tillträde, men själva Skanslandet innehas av Försvarsmakten, samt är strängt bevakat. Tillträde till detta område förutsätter därför specialtillstånd.

Skanslandets natur är mycket växlande, men med tanke på fjärilsförekomst kan tre huvudbiotoper särskiljas.

1. Torra berg och tallmarker
2. Lundterräng
3. Gammal kulturterräng med gamla befästningvallar samt ängar runt äldre bebyggelse och vägar, därtill övergångszoner i olika skeden mellan de nämnda biotoperna

De torra bergsmarkernas växtlighet kännetecknas av småväxta tallar och björkar med inslag av aspar, askar, enar och rönnar. Fältskiktets vegetation mellan bergsklackarna kännetecknas av följande växter (i huvudtexten, börjande från *Achillea millefolium*; +++ = riklig, ++ = lokal, + = enstaka).

I huvudsak består ön dock av mycket frodig lundmark. Största delen av fjärilsobservationerna härstammar från södra delen av ön nära det s.k. Alexandersbatteriet. Stället karakteriseras av ädla lövträd, lind och alm bl. a. och lindarna förekommer i några hundra meters alléer, vilka även under sommarnätter är mycket mörka (se fig. 3).

Övriga trädarter i lunden utgörs av hägg, klibbal, asp och lönn. I de frodigaste lundområdena är fältskiktet mycket knappt på grund av trädens skugga. Under våren förekommer rikligare med örter, t.ex.: vitsippor, nunneört, vårlök och lungört. Under den mörkare sommaren består växtligheten av (se huvudtexten, börjande från *Aegopodium podagraria* +++ o.s.v.):

Eftersom Skanslandet redan länge haft bebyggelse och militärförläggningar är det naturligt att det förekommer tämligen rikligt med förvildade odlingsväxter. Intill huvudinsamlingsplatsen växer bl.a. vinbär, popplar, klintväxter och olika rosor. På andra ställen på ön förekommer rikligt med pepparrot och krikonbestånd, de senare skadades dock illa av den stränga kölden 1986—87. Runt de gamla byggnaderna finns rikligt med ängsmark, vilken står s.g.s. oanvänd. (Fig. 4)

På dessa områden växer bl.a. följande växter (se huvudtextens tabell, börjande från *Aegopodium podagraria* ++ o.s.v.):

I mitten av ön finns några mindre våtmarker, vilkas betydelse kan vara stor för förekomsten av våtmarksarter. Växtligheten består i huvudsak av olika starrarter, missne, kråklöver och fräken.

Material

Av författarna har de två förstnämnda bedrivit insamling på platsen börjande från år 1977, huvudsakligen med ljus- och betesfällor av modell Jalas. Fällornas mängd har varierat mellan 5—8 ljusfällor och 8—12 betesfällor årligen. Ljusfällorna har varit utrustade med

160 W blandljus och placeringen har varit relativt konstant (se Fig. 5) p.g.a. strömuttagen. Betesfällornas placering har däremot varierats för att täcka vidare områden.

Insamlingen har vanligen påbörjats i början av maj och avslutats i början av oktober.

De tidigare nämnda observationerna har kompletterats med anteckningar och uppgifter ur I. Jalas samling, varför uppgifterna sträcker sig ända till början av 1960-talet.

Eftersom det icke för varje år föreligger helt fullständiga observationsanteckningar, beslöt sig förf. att i artförteckningen ange exakt antal iakttagelser endast då ifrågavarande art anträffats blott ett fåtal gånger. Exakt antal exemplar anges också då någon art anträffats på ett speciellt sätt (alla exx under samma fångstperiod eller år t.ex.), eller om förändringarna i stammen varit kraftiga.

Dagfjärilsobservationerna härrör sig från ängsartade marker samt omgivningarna av skogsvägarna.

Skanslandets storfjärilsfauna presenteras i tabellform.

+ = arten anträffas årligen i ett fåtal exx, eller saknas blott tillfälligtvis

++ = arten anträffas årligen 5—25 exx

+++ = arten anträffas vart år rikligt

Om arten anträffats sparsamt anges antalet exemplar och/eller årtalen då arten anträffats.

Systematiken följer 'Suomen suurperhosten luettelo' (Finlands storfjärilskatalog) utgiven av Helsingfors entomologiska bytestförening 1975, men auktorerna har utelämnats i tabellen.

ML

SUOMEN PERHOSET, MITTARIT, 1

- Julkaisija:** Suomen Perhostutkijain Seura ry.
Kustantaja: Suomen Perhostutkijain Seura ry.
Toimittajat: Kauri Mikkola, Ilkka Jalas, Osmo Peltonen ja Sakari Nenye (kuvat)
- Sisältää:**
- Lajit: *Archiearis parthenias* — *Baptria tibiale*
 - Lajinkuvaukset, joissa mm. piirroksia erityistuntomerkkeistä, levinneisyyskartat, yleisyys ja runsaus, elinympäristö, lentoajat, pyyntitavat, kehitysasteet, talvehtiminen, ravintokasvit
 - **Värikuvataulut**
 - Lentoaikataulukot

Hinta seuramme välittämänä 160,—/kpl (kirjakauppahinta n. 220,—/kpl)

Seuramme välittää kirjaa seuraavilla tavoilla:

— Eläinmuseon ala-aulan vaatteiden vartijoiden välityksellä eläinmuseon aukioloaikoina

— kuukausikokousten edellä ja väliajoilla

— postitse tilausosoitteella: Henry Holmberg, Vainiopolku 7, 00700 Helsinki

SISÄLLYSLUETTELO**SIVU**

Kerppola, Sakari; Kontuniemi, Ilkka; Löfgren, Leif: Mikrotiedonannot 1986	63
Tiedotuksia jäsenistölle	72
Kaila, Lauri: Vuoden 1986 yhteenveto uhanalaisten perhosten seurannasta	73
Nupponen, Kari; Nupponen, Timo: Perinephela lancealis (Den.& Schiff. 1775) tavattu Suomesta (Lepidoptera: Pyralidae)	76
Kaila, Lauri; Roslin, Tomas: Eupithecia irriguata (Hb.) tavattu Suomesta	77
Tiedotuksia jäsenistölle	80
Repo Seppo: Makrotiedonannot 1987	81
Somerma, Päivö; Koskinen, Pekka; Jalas, Ilkka: Vallisaaren suurperhosfauna	85